

II

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja nie jest obowiązkowa)

DECYZJE

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 18 lipca 2007 r.

w sprawie pomocy państwa C 37/05 (ex NN 11/04) przyznanej przez Grecję – Nieopodatkowany fundusz rezerwowy

(notyfikowana jako dokument nr C(2008) 3251)

(Jedynie tekst w języku greckim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2008/723/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z wymienionymi artykułami ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

(1) Na podstawie informacji zebranych przez Komisję, w piśmie z dnia 22 października 2003 r. (D/56772) do Grecji skierowano wniosek o udzielenie informacji na temat pewnych środków zawartych w projekcie ustawy „Środki rozwoju i polityki społecznej — obiektywność kontroli podatkowych i inne przepisy” w celu ustalenia, w jakim stopniu stanowią one pomoc w rozumieniu art. 87 Traktatu WE. Na mocy jednego z powyższych planowanych środków niektóre przedsię-

biorstwa mają prawo do utworzenia specjalnego nieopodatkowanego funduszu rezerwowego w wysokości do 35 % zysków w celu przeprowadzenia inwestycji o takiej samej wartości. Komisja przypomniała również Grecji o wynikającym z art. 88 ust. 3 Traktatu WE obowiązku powiadomienia Komisji o wszelkich środkach stanowiących pomoc przed ich wdrożeniem.

(2) W piśmie z dnia 27 listopada 2003 r. (A/38170) władze greckie udzieliły części wnioskowanych informacji. Ponieważ udzielone odpowiedzi nie były kompletne, Komisja w piśmie z dnia 3 grudnia 2003 r. (D/57817) przypomniała władzom greckim o swoim wniosku oraz o swoim prawie do nakazania Grecji udzielenia wnioskowanych informacji na mocy art. 10 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE ⁽²⁾. Komisja otrzymała następnie dwa pisma z dnia 8 grudnia 2003 r. (A/38600) oraz z dnia 21 stycznia 2004 r. (A/30440), w których władze greckie udzieliły dalszych informacji. Odpowiedzi były jednak bardzo ogólnikowe i niewystarczająco szczegółowe, by pozwolić Komisji na ocenę przedmiotowych środków w świetle art. 87 i 88 Traktatu WE.

(3) Dnia 15 stycznia 2004 r. Grecja przyjęła ustawę nr 3220/2004 „Środki rozwoju i polityki społecznej – obiektywność kontroli podatkowych i inne przepisy”, która weszła w życie w dniu 30 stycznia 2004 r. z dniem jej publikacji w Dzienniku Urzędowym Rządu Republiki Greckiej nr 3220/2004 (FEK A 15).

⁽¹⁾ Dz.U. C 20 z 27.1.2006, s. 16.

⁽²⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1.

- (4) W piśmie z dnia 13 maja 2004 r. (COM(2004) 1894) Komisja wystosowała nakaz udzielenia informacji na mocy art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 659/1999. Komisja powiadomiła władze greckie o tej decyzji pismem z dnia 14 maja 2004 r.
- (5) W piśmie z dnia 17 czerwca 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję w dniu 23 czerwca 2004 r. (CAB(2004) 1647), władze greckie udzieliły części informacji niezbędnych w celu oceny, czy przedmiotowy środek jest zgodny z art. 88 ust. 3 Traktatu WE.
- (6) W pismach z dnia 7 września 2004 r. (D/56332), 21 września 2004 r. (D/56733) oraz 27 stycznia 2005 r. (D/50744) Komisja wnioskowała o dodatkowe informacje. Grecja udzieliła Komisji dodatkowych informacji w pismach z dnia 6 grudnia 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję w dniu 13 grudnia 2004 r. (A/39659), z dnia 11 stycznia 2005 r., zarejestrowanym przez Komisję w dniu 17 stycznia 2005 r. (A/30523) oraz z dnia 25 kwietnia 2005 r., zarejestrowanym przez Komisję w dniu 29 kwietnia 2005 r. (A/33595).
- (7) W piśmie z dnia 13 lipca 2005 r. Komisja poinformowała władze greckie o zamiarze wydania nakazu zawieszenia na mocy art. 11 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 659/1999. W piśmie z dnia 25 lipca 2005 r., zarejestrowanym przez Komisję w dniu 29 lipca 2005 r. (A36189), władze greckie zaproponowały uchylenie środka, jednak wyłącznie w odniesieniu do przychodów i zysków uzyskanych po 1 stycznia 2005 r., pozostałby on natomiast w mocy w odniesieniu do przychodów i zysków uzyskanych przed tą datą.
- (8) W piśmie z dnia 20 października 2005 r.⁽³⁾ Komisja poinformowała Grecję o swojej decyzji dotyczącej wszczęcia postępowania przewidzianego w art. 88 ust. 2 Traktatu WE w odniesieniu do przedmiotowego środka pomocowego. W decyzji tej, którą opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*⁽⁴⁾, Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag dotyczących przedmiotowego środka.
- (9) W pismach z dnia 18 listopada 2005 r. oraz 21 grudnia 2005 r., zarejestrowanych przez Komisję odpowiednio w dniu 22 listopada 2005 r. (A/39597) oraz 23 grudnia 2005 r. (A/40796), Grecja wniosła o przedłużenie terminu na przedstawienie uwag dotyczących decyzji z dnia 20 października 2005 r.
- (10) W pismach z dnia 25 listopada 2005 r. i 12 stycznia 2006 r. Komisja zgodziła się na przedłużenie terminu, o które wnioskowano.
- (11) W piśmie z dnia 30 stycznia 2006 r., zarejestrowanym przez Komisję w dniu 31 stycznia 2006 r. (A/30817), Grecja udzieliła dalszych informacji i złożyła wniosek o trzecie przedłużenie terminu, który Komisja odrzuciła.
- (12) W fakcie z dnia 14 lutego 2006 r., zarejestrowanym przez Komisję tego samego dnia (A/31227), strona trzecia — Federacja Przedsiębiorców Greckich — złożyła wniosek o przedłużenie terminu na przedstawienie uwag dotyczących decyzji z dnia 20 października 2005 r. W piśmie z dnia 20 lutego 2006 r. Komisja odmówiła przedłużenia terminu, uznała bowiem, że wyznaczony termin na przedstawienie uwag, który zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. nie powinien zwykle przekraczać jednego miesiąca, jest wystarczający. Ponadto we wniosku o przedłużenie terminu nie przedstawiono konkretnego uzasadnienia.
- (13) W fakcie z dnia 28 lutego 2006 r., zarejestrowanym przez Komisję tego samego dnia (A32693), Federacja Przedsiębiorców Greckich (FPG) przedstawiła swoje uwagi jako zainteresowana strona trzecia.
- (14) W piśmie przesłanym pocztą elektroniczną z dnia 6 kwietnia 2006 r., zarejestrowanym przez Komisję tego samego dnia (A/32693) oraz w pismach z dnia 16 czerwca 2006 r. i 26 października 2006 r., zarejestrowanych przez Komisję odpowiednio w dniu 20 czerwca 2006 r. (A/34774) i 30 października 2006 r. (A/38658), Grecja udzieliła dalszych informacji. W piśmie z dnia 16 czerwca 2006 r. Grecja oświadczyła, że informacje przesłane w piśmie z dnia 6 kwietnia 2006 r. powinny zostać uwzględnione w ramach niniejszego postępowania, nie zaś jako osobne zawiadomienie.

II. SZCZEGÓŁOWY OPIS PROGRAMU POMOCY

II.1. Cel programu

- (15) Artykuł 2 greckiej ustawy nr 3220/2004 (zwany dalej „środkiem” lub „programem”) ma na celu wspieranie rozwoju gospodarczego we wszystkich regionach Grecji, wzrost zatrudnienia i przedsiębiorczości oraz poprawę konkurencyjności gospodarki.

II.2. Podstawa prawna programu

- (16) Podstawę prawną programu stanowi grecka ustawa nr 3220/2004 „Środki rozwoju i polityki społecznej – obiektywność kontroli podatkowych i inne przepisy”⁽⁵⁾ (zwana dalej ustawą nr 3220/2004), która weszła w życie 28 stycznia 2004 r., z dniem jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Rządu Republiki Greckiej* (FEK A 15). Władze greckie wskazują ponadto, że odpowiednie przepisy dotyczące kosztu kwalifikowalnego, intensywności pomocy, kwalifikujących się przedsiębiorstw oraz projektów znajdują się w ustawie o rozwoju regionalnym nr 2601/1998⁽⁶⁾ (zwanej dalej ustawą nr 2601/1998).

⁽³⁾ C(2005) 3873 z 20.10.2005.

⁽⁴⁾ Zob. przypis 1.

⁽⁵⁾ *Dziennik Urzędowy Rządu Republiki Greckiej* nr 15 A z 28 stycznia 2004 r.

⁽⁶⁾ Αναπτυξιακός Νόμος 2601/1998, *Dziennik Urzędowy Rządu Republiki Greckiej* nr A81 z 15 kwietnia 1998 r.

II.3. Formy pomocy

(17) Pomoc przyjmie formę specjalnego nieopodatkowanego funduszu rezerwowego tworzonego przez beneficjenta z maksymalnie 35 % łącznych niepodzielonych zysków uzyskanych w 2004 r. Ponadto fundusz można utworzyć z maksymalnie 50 % zysków uzyskanych w 2003 r. po odjęciu zysków z 2002 r. lub, jeżeli przedsiębiorstwa dokonały kwalifikujących się inwestycji w 2003 r., fundusz rezerwowego można utworzyć maksymalnie do kwoty tych inwestycji, nieprzewyższającej jednak 35 % łącznych niepodzielonych zysków z 2003 r. Pomoc jest przyznawana w chwili przyjęcia deklaracji podatkowej beneficjenta przez greckie władze podatkowe. Miało to zazwyczaj miejsce w pierwszej połowie 2004 i 2005 r. Fundusz może być wykorzystywany przez przedsiębiorstwa, o których mowa w art. 3 ustawy nr 2601/1998, niezależnie od kategorii prowadzonych przez nie ksiąg podatkowych lub położenia ich siedziby. Celem rezerwy jest przeprowadzenie inwestycji o wartości co najmniej odpowiadającej wielkości funduszu w ciągu trzech lat po jego utworzeniu.

(18) Po upływie okresu trzech lat od chwili utworzenia nieopodatkowanego funduszu rezerwowego łączna wartość rezerw wykorzystanych na kwalifikujące się inwestycje zostanie wykorzystana w celu zwiększenia kapitału przedsiębiorstwa i zostanie zwolniona z podatku dochodowego. W pierwszym roku trzyletniego okresu beneficjenci muszą wydać na dokonywane inwestycje co najmniej jedną trzecią specjalnego funduszu rezerwowego. Część funduszu, która nie zostanie wykorzystana na inwestycje w ciągu trzech lat, zostanie uznana za spóźniony dochód dodatkowy i opodatkowana zgodnie z ogólnymi przepisami podatkowymi oraz zostaną naliczone odsetki ustawowe. Stopa odsetek ustawowych będzie wynosić co najmniej 1 % należnej kwoty miesięcznie, tj. co najmniej 12 % rocznie, będzie zatem znacznie wyższa niż stopa referencyjna wynosząca 4,43 % dla pomocy przyznanej w 2004 r. oraz 4,08 % dla pomocy przyznanej w 2005 r. (7).

II.4. Beneficjenci i określenie sektorów

(19) Aby móc skorzystać z programu, przedsiębiorstwo musi prowadzić działalność w jednym z 23 sektorów określonych w art. 3 ustawy nr 2601/1998. Pierwszy sektor, przetwórstwo przemysłowe (8), obejmuje włókiennictwo, produkcję metali oraz produkcję samochodów (9). Pozos-

tałe sektory to zrównoważone wytwarzanie energii (10), badania stosowane i rozwój technologii (11), usługi z zakresu zaawansowanych technologii (12), opracowanie oprogramowania (13), usługi wysokiej jakości (14), górnictwo (15) oraz obróbka minerałów i marmuru (16), intensywne rolnictwo i rybołówstwo (17), spółdzielnie rolnicze i rolniczo-przemysłowe (18), pakowanie produktów rolnych i ryb (19), rozwój obszarów miejskich (20), publiczne parkingi dla samochodów (21), przedsiębiorstwa z branży gazu płynnego i paliw (22), transport do odległych obszarów śródlądowych (23), duże spółki *joint venture* (24), duże międzynarodowe spółki handlowe (25), przedsiębiorstwa handlowe (26), ośrodki terapii i rehabilitacji oraz ośrodki dla osób niepełnosprawnych (27), szczególne przedsiębiorstwa turystyczne (28), klasztory prowadzące budowę schronisk i ośrodków kultury (29), inżynieria (30), przedsiębiorstwa w zabytkowych budynkach, wytwarzające produkty tradycyjne lub z nazwą pochodzenia (31). Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w sektorze przetwórstwa przemysłowego, jak również intensywnego rolnictwa i rybołówstwa mogą także korzystać z programu w odniesieniu do swojej działalności poza terytorium Grecji (32). Międzynarodowe spółki handlowe mogą korzystać z programu w odniesieniu zarówno do swojej działalności w Grecji, jak i poza terytorium Wspólnoty (33).

(20) Artykuł 3 ustawy nr 2601/1998 określa również dla każdego sektora konkretną listę wydatków, na jakie może zostać przeznaczony fundusz. Beneficjentami programu mogą być wyłącznie przedsiębiorstwa dokonujące inwestycji należących do kategorii, o których mowa w art. 3 ustawy nr 2601/1998. Władze greckie potwierdziły, że środek dotyczy wszystkich przedsiębiorstw z siedzibą w dowolnym miejscu w Grecji, bez żadnych rozróżnień na przedsiębiorstwa krajowe i zagraniczne lub przedsiębiorstwa nowe i stare.

(10) Artykuł 3 ust. 1 lit. b) ustawy nr 2601/1998.

(11) Artykuł 3 ust. 1 lit. c) ustawy nr 2601/1998.

(12) Artykuł 3 ust. 1 lit. d) ustawy nr 2601/1998.

(13) Artykuł 3 ust. 1 lit. e) ustawy nr 2601/1998, wymagane wdrożenie.

(14) Artykuł 3 ust. 1 lit. f) ustawy nr 2601/1998.

(15) Artykuł 3 ust. 1 lit. g) ustawy nr 2601/1998.

(16) Artykuł 3 ust. 1 lit. h) ustawy nr 2601/1998.

(17) Artykuł 3 ust. 1 lit. i) ustawy nr 2601/1998.

(18) Artykuł 3 ust. 1 lit. j) ustawy nr 2601/1998.

(19) Artykuł 3 ust. 1 lit. k) ustawy nr 2601/1998.

(20) Artykuł 3 ust. 1 lit. l) ustawy nr 2601/1998.

(21) Artykuł 3 ust. 1 lit. m) ustawy nr 2601/1998.

(22) Artykuł 3 ust. 1 lit. n) ustawy nr 2601/1998.

(23) Artykuł 3 ust. 1 lit. o) ustawy nr 2601/1998, wymagane ustawodawstwo wtórne.

(24) Artykuł 3 ust. 1 lit. p) ustawy nr 2601/1998.

(25) Artykuł 3 ust. 1 lit. q) ustawy nr 2601/1998, wymagane wdrożenie.

(26) Artykuł 3 ust. 1 lit. r) ustawy nr 2601/1998.

(27) Artykuł 3 ust. 1 lit. s) ustawy nr 2601/1998.

(28) Artykuł 3 ust. 1 lit. t) ustawy nr 2601/1998.

(29) Artykuł 3 ust. 1 lit. u) ustawy nr 2601/1998.

(30) Artykuł 3 ust. 1 lit. v) ustawy nr 2601/1998.

(31) Artykuł 3 ust. 1 lit. w) ustawy nr 2601/1998.

(32) Artykuł 3 ust. 2 ustawy nr 2601/1998.

(33) Artykuł 3 ust. 1 lit. q), ostatnie zdanie ustawy nr 2601/1998.

(7) Stopy referencyjne WE w dziedzinie pomocy państwa, publikowane pod adresem:
http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/others/reference_rates.html

(8) Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ustawy nr 2601/1998.

(9) Artykuł 15, załącznik do ustawy nr 2601/1998.

II.5. Kwalifikujące się projekty

(21) Pomoc dotyczy kosztów inwestycji oraz kosztów operacyjnych związanych z działalnością gospodarczą zdefiniowaną w art. 3 ustawy nr 2601/1998. W przypadku kosztów inwestycji nie czyni się rozróżnień między inwestycjami początkowymi a inwestycjami odtworzeniowymi. Projekty inwestycyjne mogą dotyczyć zwłaszcza:

- budowy, rozbudowy oraz modernizacji zakładów i budynków, jak również architektury krajobrazu ⁽³⁴⁾,
- budowy obiektów magazynowych ⁽³⁵⁾,
- zakupu nieużytkowanych budynków ⁽³⁶⁾,
- zakupu powierzchni przemysłowej ⁽³⁷⁾,
- zakupu fabrycznie nowych nowoczesnych maszyn i innego wyposażenia ⁽³⁸⁾,
- systemów automatyzacji procesów i związanego z nimi oprogramowania, jak również szkoleń ⁽³⁹⁾,
- środków transportu na terenie zakładu i dla personelu ⁽⁴⁰⁾,
- samochodów chłodni ⁽⁴¹⁾,
- budynków stanowiących zakwaterowanie dla pracowników i ich wyposażenia, jak też budynków socjalnych i ich wyposażenia ⁽⁴²⁾,
- inwestycji mających na celu ochronę środowiska ⁽⁴³⁾,
- inwestycji w energię odnawialną, produkcji energii elektrycznej i ciepła w kogeneracji (ang. „CHP”), oszczędności energii ⁽⁴⁴⁾,
- zakładania, rozbudowy lub modernizacji laboratoriów służących do badań stosowanych ⁽⁴⁵⁾,
- obiektów służących do recyklingu ⁽⁴⁶⁾,
- inwestycji służących zwiększeniu wydajności ⁽⁴⁷⁾,

- budowy sieci przesyłowych wody i pary wodnej ⁽⁴⁸⁾,
- komputerów ⁽⁴⁹⁾,
- oprogramowania ⁽⁵⁰⁾,
- dalszego opracowania oprogramowania, do 60 % wartości inwestycji ogółem ⁽⁵¹⁾,
- prac dotyczących dojazdu do kopalni ⁽⁵²⁾,
- środków transportu na wyspy i wyposażenia ⁽⁵³⁾,
- urządzeń transportowych ⁽⁵⁴⁾,
- mebli, wyposażenia ⁽⁵⁵⁾,
- używanych samochodów ciężarowych ⁽⁵⁶⁾.

(22) Koszty operacyjne mogą obejmować zwłaszcza:

- przebudowę i remont starych zakładów, budynków lub instalacji ⁽⁵⁷⁾,
- koszty leasingu ⁽⁵⁸⁾,
- badania dotyczące wdrożenia nowych technologii ⁽⁵⁹⁾,
- koszty przeniesienia z powodów środowiskowych ⁽⁶⁰⁾,
- wdrażanie planów operacyjnych o wartości ponad 1 mld GRD (około 2,9 mln EUR) ⁽⁶¹⁾,
- szkolenia ⁽⁶²⁾,
- wdrażanie planów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach niebędących w trudnej sytuacji ⁽⁶³⁾,

⁽³⁴⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (i) i in. ustawy nr 2601/1998.

⁽³⁵⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (ii) i in. ustawy nr 2601/1998.

⁽³⁶⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (iii) ustawy nr 2601/1998.

⁽³⁷⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (iv), lit. c) ppkt (ii) oraz lit. f) ppkt (ii) ustawy nr 2601/1998.

⁽³⁸⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (v) i in. ustawy nr 2601/1998.

⁽³⁹⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (vi) i in. ustawy nr 2601/1998.

⁽⁴⁰⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (ix) i in. ustawy nr 2601/1998.

⁽⁴¹⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (x) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁴²⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (xi) i in. ustawy nr 2601/1998.

⁽⁴³⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (xii) i in. ustawy nr 2601/1998.

⁽⁴⁴⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (xiii) i in. ustawy nr 2601/1998.

⁽⁴⁵⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (xiv) i in. ustawy nr 2601/1998.

⁽⁴⁶⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (xxi) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁴⁷⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (xxii) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁴⁸⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. b) ppkt (ix) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁴⁹⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. e) ppkt (iii) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁵⁰⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. e) ppkt (iii) oraz lit. p) ppkt (vi) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁵¹⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. e) ppkt (iii) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁵²⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. g) ppkt (viii) oraz lit. h) ppkt (viii) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁵³⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. n) ppkt (ii) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁵⁴⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. o) ppkt (i), lit. q) ppkt (vi), lit. t) ppkt (v) oraz lit. u) ppkt (iv) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁵⁵⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. p) ppkt (iv) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁵⁶⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. q) ppkt (vi) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁵⁷⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. l) ppkt (i) ostatnie zdanie, lit. p) ppkt (iii), lit. t) ppkt (i) oraz (ii) w zakresie modernizacji, lit. u) ppkt (i) w zakresie modernizacji oraz ppkt (ii), jak też lit. w) ppkt (i) oraz (ii) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁵⁸⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (v) i in. ustawy nr 2601/1998.

⁽⁵⁹⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (vii) i in. ustawy nr 2601/1998.

⁽⁶⁰⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (viii) oraz lit. i) ppkt (x) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁶¹⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (xv), lit. e) ppkt (v) (500 mln GRD), lit. g) ppkt (xii) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁶²⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (xv), lit. e) ppkt (v) oraz lit. g) ppkt (xii) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁶³⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (xvi) ustawy nr 2601/1998.

- wprowadzanie certyfikacji procesów i produktów oraz powiązane badania ⁽⁶⁴⁾,
- restrukturyzację zakładów w celu zwiększenia ich elastyczności ⁽⁶⁵⁾,
- innowacje i prototypy innowacyjne ⁽⁶⁶⁾,
- rejestrację patentów ⁽⁶⁷⁾,
- wdrożenie i adaptację technologii środowiskowych ⁽⁶⁸⁾,
- zakup materiału reprodukcyjnego ⁽⁶⁹⁾,
- badania organizacji i rynków ⁽⁷⁰⁾,
- badania dotyczące kwalifikowalności do uzyskania pomocy ⁽⁷¹⁾.

II.6. Intensywność pomocy

- (23) Zwolnienie podatkowe dotyczy całości podatku od osób prawnych od zysków przeniesionych do funduszu rezerwowego. Obowiązująca stawka podatku od osób prawnych wynosi 35 %. Co najmniej jedna trzecia rezerwy musi zostać wydana w ciągu pierwszego roku od jej utworzenia, pozostała część natomiast w ciągu najwyżej trzech lat. W celu obliczenia maksymalnej intensywności pomocy zarówno pomoc, jak i wydatki należy zdyskontować na koniec pierwszego roku. Należy w tym celu wykorzystywać stopę referencyjną oraz dyskontową Wspólnoty ⁽⁷²⁾ stosowaną w przypadku Grecji dla daty przyznania pomocy, która wynosiła 4,43 % w 2004 r. i 4,08 % w 2005 r. W związku z tym maksymalna możliwa intensywność pomocy wyniosła odpowiednio 37,05 % i 36,89 % ⁽⁷³⁾.

II.7. Kumulacja pomocy

- (24) Ustawa nr 3220/2004 wyraźnie wyklucza kumulację z pomocą przyznaną na mocy ustawy nr 2601/1998.

⁽⁶⁴⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (xviii) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁶⁵⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (xviii) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁶⁶⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (xx) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁶⁷⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (xx) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁶⁸⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. g) ppkt (x) i lit. h) ppkt (xi) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁶⁹⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. i) ppkt (vii) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁷⁰⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. p) ppkt (viii) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁷¹⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. p) ppkt (ix) ustawy nr 2601/1998.

⁽⁷²⁾ Ustalona zgodnie z obwieszczeniem Komisji w sprawie metody określania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz.U. C 273 z 9.9.1997, s. 3) i opublikowaną pod adresem: http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/others/reference_rates.html

⁽⁷³⁾ Maksymalna możliwa intensywność pomocy jest obliczana jako najwyższy możliwy odsetek pomocy w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych, przy czym obydwie wartości są dyskontowane na rok, w którym przyznano pomoc:

$$AI_{2004} = \frac{35\%}{\frac{1}{3} + \frac{2}{3}(1 + 0,0443)^{-2}} = 37,05\%, \quad AI_{2005} = \frac{35\%}{\frac{1}{3} + \frac{2}{3}(1 + 0,0408)^{-2}} = 36,89\%$$

Władze greckie potwierdziły, że nie istnieją inne programy pomocy, które dotyczyłyby tych samych kosztów kwalifikowalnych.

II.8. Okres obowiązywania i budżet programu

- (25) Przedsiębiorstwa, o których mowa w art. 3 ustawy nr 2601/1998, mogą tworzyć specjalną nieopodatkowaną rezerwę na mocy art. 2 ustawy nr 3220/2004, korzystając wyłącznie z zysków uzyskanych w latach 2003 i 2004. Budżet programu nie został określony; biorąc pod uwagę, że program opiera się na preferencjach podatkowych, kwota przychodów budżetowych, których poboru zaniechano, nie jest ograniczona i zależy od przeszłych zysków oraz kwalifikujących się inwestycji poczynionych w latach 2005–2007, jak też związanych z nimi wniosków.

III. POWODY WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA

- (26) Komisja uznała, że niezgłoszony program pomocowy stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE. Wykorzystuje on zasoby państwa, daje korzyści beneficjentom, jest selektywny i wpływa na wymianę handlową. Ponieważ środek był nowy i został wprowadzony w życie bez uprzedniego zgłoszenia Komisji, stanowił pomoc przyznaną bezprawnie.
- (27) Komisja zbadała program w świetle art. 87 Traktatu WE, a zwłaszcza w świetle szczegółowych reguł dotyczących pomocy państwa w obszarach, w których mają one zastosowanie. Komisja miała poważne wątpliwości co do tego, czy środek spełnia kryteria którejkolwiek z mających zastosowanie reguł, a zatem co do zgodności środka ze wspólnym rynkiem.

IV. UWAGI STRON TRZECICH

- (28) Federacja Przedsiębiorców Greckich (dalej zwana „FPG”) przedstawiła swoje uwagi jako zainteresowana strona trzecia.
- (29) FPG dowodziła po pierwsze, że Komisja znacząco ograniczyła jej prawa, odrzucając jej wniosek o przedłużenie terminu na przedstawienie uwag.
- (30) Następnie FPG dowodziła, że środek ma charakter ogólny, nie zaś selektywny. Nawet jeżeli niektóre aspekty środka są selektywne, nieopodatkowaną rezerwę utworzono w celu wspierania konkretnych rodzajów kosztów inwestycyjnych dowolnego przedsiębiorstwa, powinien on zatem zostać uznany za ogólny środek podatkowy.
- (31) Następnie FPG twierdzi, że środek stanowi istniejącą pomoc w rozumieniu art. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 659/1999. Zdaniem Federacji ustawa nr 3220/2004 jedynie adaptuje metodę tworzenia rezerwy będącej częścią programu pomocy państwa ustanowionego na mocy ustawy nr 2601/1998, który został zatwierdzony przez Komisję.

- (32) Zdaniem FPG ustawa nr 3220/2004 wprowadza adaptację techniczną, tj. możliwość utworzenia nieopodatkowanej rezerwy przed inwestycją, nie ma natomiast żadnego konkretnego wpływu na zakres, wartość czy efekt programu.
- (33) FPG uważa również, że zmiana metody tworzenia rezerwy nie prowadziłyby bezpośrednio do zwiększenia grupy beneficjentów, wzrostu budżetu ani też większej kwoty inwestycji, na co powoływała się Komisja.
- (34) Według FPG, nawet jeżeli inne zmiany wprowadzone ustawą nr 3220/2004 miałyby zostać potraktowane jako nowa pomoc, musiałaby ona zostać uznana za poprawkę możliwą do oddzielenia od istniejącego programu pomocowego. W takim przypadku zgłoszeniu podlegałyby jedynie przedmiotowe nowe przepisy, a klasyfikacja poprawionego programu jako istniejącej pomocy nie uległaby zmianie⁽⁷⁴⁾.
- (35) Zdaniem FPG uzasadnienie zawarte w decyzji o wszczęciu postępowania jest niejasne i dwuznaczne, a jeżeli Komisja oparła swoją decyzję na innych czynnikach, nie dopełniła spoczywającego na niej na mocy art. 253 Traktatu WE obowiązku uzasadnienia.
- (36) FPG krytykuje fakt, że decyzja o wszczęciu postępowania nie wyjaśnia sposobu obliczenia intensywności pomocy, co umożliwiłoby porównanie z intensywnością pomocy przyznawanej na mocy ustawy nr 2601/1998.
- (37) Następnie FPG dowodzi, że nawet jeżeli Komisja uznałaby, iż możliwe do oddzielenia poprawki podlegały zgłoszeniu jako nowa pomoc, ich zgodność musiałaby być oceniana osobno w przypadku każdego beneficjenta⁽⁷⁵⁾. Czyniąc to, Komisja musi w szczególności potraktować swoją poprzednią decyzję, na mocy której ustawę nr 2601/1998 uznano za pomoc zgodną, jako podstawę, której nie można zmieniać w niniejszym postępowaniu.
- (39) Grecja twierdzi, że art. 2 ust. 2 ustawy nr 3220/2004 nie zmienia momentu przeprowadzenia inwestycji.
- (40) Grecja twierdzi ponadto że zmiana momentu, w którym przedsiębiorstwa tworzą rezerwę, nie ma żadnego bezpośredniego związku z powiększeniem grupy beneficjentów.
- (41) Grecja uznaje również, że brak jest bezpośredniego związku między poszerzeniem zakresu beneficjentów a zakłóceniem konkurencji.
- (42) Władze greckie uważają także za konieczne podzielenie przedsiębiorstw odnoszących korzyści z ustawy nr 3220/2004 na dwie kategorie:
- podmioty, które miały już prawo do utworzenia nieopodatkowanej rezerwy na mocy programu wprowadzonego ustawą nr 2601/1998. W tym przypadku brak nowych korzyści gospodarczych, a zatem pomoc należy uznać za istniejącą pomoc. Tak więc obowiązku zgłoszenia nie było i nie może dojść do odzyskania pomocy,
 - podmioty, które nie zostały uwzględnione w ustawie nr 2601/1998 i dla których środek ten może być uznany za nową pomoc; zgodność z postanowieniami Traktatu WE powinna niemniej być oceniana indywidualnie dla poszczególnych przypadków.

V. UWAGI OD WŁADZ GRECJI

V.1. Ustawa nr 3220/2004 dotyczy istniejącej pomocy

- (38) Dla władz greckich fakt, że badana pomoc została wprowadzona ustawą inną niż poprzednia ustawa nr 2601/1998, nie wystarcza, by uznać ją za nową pomoc, zgodnie z orzecznictwem Trybunału⁽⁷⁶⁾.

⁽⁷⁴⁾ Sprawozdanie Komisji dotyczące implementacji obwieszczenia Komisji o zastosowaniu zasad z zakresu pomocy państwa wobec środków dotyczących bezpośredniego opodatkowania działalności gospodarczej, 9 lutego 2004 r., C(2004) 434, pkt 56.

⁽⁷⁵⁾ Sprawozdanie Komisji dotyczące wdrożenia obwieszczenia Komisji o zastosowaniu zasad z zakresu pomocy państwa wobec środków dotyczących bezpośredniego opodatkowania działalności gospodarczej, 9 lutego 2004 r., C(2004) 434, pkt 51. Zob. również: decyzje Komisji: z dnia 11.7.2001 (Dz.U. L 174 z 4.7.2002, s. 31), z dnia 20.12.2001 (Dz.U. L 40 z 14.2.2003) itp.

⁽⁷⁶⁾ Sprawa C-44/93 *Namur-Les Assurances du Crédit SA przeciwko Office National du Ducroire i państwu belgijskiemu*, Rec. 1994, s. II-2309, pkt 83; sprawy połączone T-195/01 i T-207/01 *Rząd Gibraltaru przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Rec. 2002, s. II-2309, pkt 109–111.

- (43) Grecja twierdzi wreszcie, że uzasadnienie podane przez Komisję dla uznania środka wprowadzonego ustawą nr 3220/2004 za nową pomoc państwa jest niejasne i niewystarczające, co stanowi naruszenie art. 253 Traktatu WE.

V.2. Możliwość uwzględnienia środka w istniejących zasadach ramowych Wspólnoty dotyczących zgodnej pomocy państwa

- (44) Władze greckie uważają, że inwestycje z nieopodatkowanego funduszu rezerwowego kwalifikują się do włączenia do następujących zasad ramowych dotyczących dozwolonej pomocy państwa:

— obwieszczenia Komisji o pomocy *de minimis*⁽⁷⁷⁾,

⁽⁷⁷⁾ Dz.U. C 68 z 6.3.1996, s. 9.

- wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej (zwanych dalej „WPR”) ⁽⁷⁸⁾,
 - wielosektorowych zasad ramowych dotyczących pomocy regionalnej na rzecz dużych projektów inwestycyjnych (zwanych dalej „WSR”) ⁽⁷⁹⁾,
 - decyzji Urzędu Nadzoru EFTA nr 152/01/COL z dnia 23 maja 2001 r. zmieniającej wytyczne w sprawie stosowania przepisów EOG dotyczących pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego ⁽⁸⁰⁾ (zwanej dalej „wytycznymi ochrony środowiska”),
 - wspólnotowych zasad ramowych dotyczących pomocy państwa na rzecz badań i rozwoju (zwanych dalej „zasadami badań i rozwoju”) ⁽⁸¹⁾,
 - rozporządzenia Komisji (WE) nr 68/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy szkoleniowej (rozporządzenia o wyłączeniu grupowym, ang. Block Exemption Regulation — BER, zwanego dalej „BER szkoleniowym”) ⁽⁸²⁾,
 - rozporządzenia Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (rozporządzenia o wyłączeniu grupowym, ang. Block Exemption Regulation — BER, zwanego dalej „BER MŚP”) ⁽⁸³⁾,
 - wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym ⁽⁸⁴⁾,
 - wytycznych dla celów analizy pomocy państwa dla rybołówstwa i akwakultury w części mającej zastosowanie do przedmiotowej pomocy ⁽⁸⁵⁾.
- (45) Pomoc dla przedsiębiorstw w trudnej sytuacji i pomoc wywozowa zostały wyłączone, a przedsiębiorstwa zagraniczne z siedzibą w Grecji mogą korzystać z przedmiotowego środka.
- (46) Władze greckie zamieściły również w swojej odpowiedzi projekt wniosku legislacyjnego mającego uwzględnić przedmiotowy środek w istniejących zasadach ramowych dotyczących pomocy państwa. Proponują one potraktowanie nieopodatkowanych funduszy rezerwowych z mocą wsteczną jako pomocy państwa oraz utworzenie krajowego organu, który zbadałby *ex post* zgodność poszczególnych przypadków ze wspólnotowymi regulacjami dotyczącymi pomocy państwa.

⁽⁷⁸⁾ Dz.U. C 74 z 10.3.1998, s. 9.

⁽⁷⁹⁾ Dz.U. C 70 z 19.3.2002, s. 8.

⁽⁸⁰⁾ Dz.U. L 237 z 6.9.2001, s. 16.

⁽⁸¹⁾ Dz.U. C 45 z 17.2.1996, s. 5.

⁽⁸²⁾ Dz.U. L 10 z 13.1.2001, s. 20.

⁽⁸³⁾ Dz.U. L 10 z 13.1.2001, s. 33.

⁽⁸⁴⁾ Dz.U. C 232 z 12.8.2000, s. 17.

⁽⁸⁵⁾ Dz.U. C 229 z 14.9.2004, s. 5 oraz Dz.U. C 19 z 20.1.2001, s. 7.

V.3. Informacja o inwestycjach objętych wspólnotowymi regulacjami dotyczącymi pomocy państwa

- (47) Według władz greckich 3 315 przedsiębiorstw otrzymało sumy mniejsze niż 100 000 EUR, te przypadki można więc uznać za objęte programem *de minimis*. Jeżeli chodzi o pozostałe 320 przedsiębiorstw, rozpoczęto trwającą nadal procedurę badania poszczególnych przypadków.
- (48) Na podstawie ukończonych już kontroli inwestycje, które według władz greckich mogą być zgodne z WPR, stanowią:
- całość nieopodatkowanego funduszu rezerwowego 84 przedsiębiorstw,
 - część funduszu rezerwowego 103 przedsiębiorstw.

V.4. Konsekwencje finansowe negatywnej decyzji Komisji w przedmiotowej sprawie

- (49) Władze greckie uważają, że negatywna decyzja i będący jej następstwem zwrot pomocy miałyby katastrofalne skutki dla kraju. Władze greckie wskazują, że zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości może on, w wyjątkowych przypadkach, wziąć pod uwagę nadmierne konsekwencje finansowe swojego wyroku i ograniczyć jego skutki ⁽⁸⁶⁾.

VI. OCENA

VI.1. Kwalifikacja jako pomoc państwa

- (50) Komisja uważa, że badany środek spełnia łącznie wszystkie cztery warunki uznania go za pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE, dokładniej objaśnione w obwieszczeniu Komisji o zastosowaniu zasad z zakresu pomocy państwa wobec środków dotyczących bezpośredniego opodatkowania działalności gospodarczej ⁽⁸⁷⁾.
- (51) Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości, środek, za pośrednictwem którego władze publiczne przyznają pewnym przedsiębiorstwom zwolnienie podatkowe, które, choć nie wiąże się z przekazaniem zasobów państwowych, stawia jednak osoby, do których zwolnienie to się stosuje, w korzystniejszej sytuacji finansowej od innych podatników, stanowi pomoc państwa w znaczeniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE ⁽⁸⁸⁾.

⁽⁸⁶⁾ Wyrok ETS w sprawie C-209/03 *Bidar przeciwko London Borough of Ealing, Secretary of State for Education and Skills*, Rec. 2005, s. I-2119, pkt 68–69; Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-475/03 *Banca Popolare di Cremona przeciwko Agenzia Entrate Ufficio Cremona*, Rec. 2006, s. I-9373, pkt 75; Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-292/04 *Wienand Meilicke i inni przeciwko Finanzamt Bonn-Innenstadt*, dotychczas nieopublikowane, pkt 34.

⁽⁸⁷⁾ Dz.U. C 384 z 10.12.1998, s. 3.

⁽⁸⁸⁾ Sprawa C-6/97 *Republika Włoch przeciwko Komisji*, Rec. 1999, s. I-2981, pkt 16.

VI.1.1. *Zasoby państwowe*

- (52) Po pierwsze środek wiąże się z użyciem zasobów państwowych, gdyż państwo greckie rezygnuje z należnych mu wpływów podatkowych.

VI.1.2. *Korzyść*

- (53) Po drugie środek daje beneficjentom korzyści, gdyż mają oni możliwość utworzenia nieopodatkowanego funduszu rezerwowego z maksymalnie 35 % swoich zysków za 2004 r. (rok finansowy 2005) i maksymalnie 50 % pozostałych zysków za 2003 r. (rok finansowy 2004) po odjęciu zysków za 2002 r. (rok finansowy 2003). Fakt, że część zysków beneficjentów nie jest opodatkowana, zwalnia ich z obciążeń, które normalnie pokrywają ze swojego budżetu. W razie niewykorzystania funduszu rezerwowego i naliczenia odsetek od odroczonej płatności podatku lub naliczenia odsetek niższych od stopy referencyjnej oraz dyskontowej Wspólnoty dla Grecji, różnica między długiem podatkowym wraz ze złożonymi odsetkami, obliczonymi według stopy referencyjnej, a rzeczywistą kwotą do zapłaty również stanowi korzyść.

- (54) Zgodnie z prawem greckim niewykorzystany fundusz rezerwowany musi zostać opodatkowany zgodnie z ustawową stopą odsetek. Stopa odsetek ustawowych będzie wynosić co najmniej 1 % należnej kwoty miesięcznie, tj. co najmniej 12 % rocznie, będzie zatem znacznie wyższa niż stopa referencyjna wynosząca 4,43 % dla pomocy przyznanej w 2004 r. oraz 4,08 % dla pomocy przyznanej w 2005 r.⁽⁸⁹⁾ Zatem wpływy podatkowe, których poboru państwo zaniechało, a które trafiły do funduszu i zostały następnie opodatkowane zgodnie z ustawową stopą odsetek, nie stanowią korzyści; nie kwalifikują się więc do uznania za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE, gdyż nie są korzystniejsze od kredytu na warunkach rynkowych; zgodnie z obwieszczeniem Komisji w sprawie metody określania stóp referencyjnych i dyskontowych⁽⁹⁰⁾ przyjmuje się, że warunki rynkowe w przypadku kredytów dla przedsiębiorstw niebędących w trudnej sytuacji odpowiadają stopie referencyjnej zwiększonej o 400 lub więcej punktów bazowych, jeżeli zobowiązanie nie jest zabezpieczone.

VI.1.3. *Selektywność*

- (55) Po trzecie środek jest selektywny, gdyż uprzywilejowuje wyłącznie przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą, o której mowa w art. 3 ustawy nr 2601/1998. Jedynie przedsiębiorstwa z wymienionych sektorów mogą odnieść korzyści z przedmiotowego środka, w przeciwieństwie do przedsiębiorstw z sektorów niewymienionych w wykazie. Ponadto zgodnie z art. 3 ustawy nr 2601/1998, aby niektóre sektory mogły odnieść korzyści, niezbędne jest prawodawstwo wtórne. Według władz greckich takie prawo-

dawstwo wtórne nie weszło w życie. Wreszcie dla każdego sektora obowiązuje inna lista kwalifikowalnych rodzajów działalności, czego następstwem jest fakt, że przedsiębiorstwa działające w różnych sektorach w różnym stopniu korzystają z przedmiotowego środka. Środek jest zatem selektywny nawet w obrębie sektorów wymienionych w art. 3 ustawy nr 2601/1998. W związku z tym twierdzenie władz greckich i strony trzeciej, że program stanowi ogólny środek podatkowy, jest nieuzasadnione.

VI.1.4. *Wpływ na wymianę handlową i zakłócenie konkurencji*

- (56) Po czwarte środek ma wpływ na konkurencję i wymianę handlową między państwami członkowskimi. Ponieważ daje on korzyści beneficjentom, może zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem. Oprócz tego obszary działalności wymienione w art. 3 ustawy nr 2601/1998 są przedmiotem handlu wewnątrzspółnotowego. Beneficjenci przedmiotowego środka nie są więc wykluczeni z prowadzenia działalności gospodarczej wiążącej się z wymianą handlową między państwami członkowskimi. Zatem program pomocowy może wpływać na wymianę handlową i zakłócać konkurencję.

VI.1.5. *Wniosek*

- (57) Z powyższego wynika, że przedmiotowy środek stanowi program pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE. Należy również pamiętać, że ustawa nr 2601/1998, do której odwołują się władze greckie, została już uznana przez Komisję za program pomocy państwa, lecz uznano ją za pomoc zgodną⁽⁹¹⁾.

VI.2. **Kwalifikacja programu jako pomocy przyznanej bezprawnie**

- (58) Zgodnie z art. 1 lit. f) rozporządzenia (WE) nr 659/1999 „pomoc przyznana bezprawnie” oznacza nową pomoc, wprowadzoną w życie z naruszeniem art. 93 ust. 3 [obecnie art. 88 ust. 3] Traktatu. Zgodnie z art. 1 lit. c) tego samego rozporządzenia „nowa pomoc” oznacza każdą pomoc, która nie jest pomocą istniejącą, wraz ze zmianami istniejącej pomocy.
- (59) Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości zmiana dotycząca istniejącej pomocy powinna być klasyfikowana jako nowa pomoc, natomiast pierwotny program przekształca się w nowy program pomocy jedynie w przypadku gdy zmiana ta ma wpływ na istotę programu pierwotnego. W sytuacji, gdy nowy element jest w oczywisty sposób możliwy do oddzielenia od programu początkowego, nie dochodzi do istotnej zmiany istniejącego programu⁽⁹²⁾.
- (60) W przypadku przedmiotowego środka występują jednak istotne różnice proceduralne i materialne.

⁽⁸⁹⁾ Stopy referencyjne WE dla pomocy państwa, publikowane pod adresem:
http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/others/reference_rates.html

⁽⁹⁰⁾ Dz.U. C 273 z 9.9.1997, s. 3.

⁽⁹¹⁾ Decyzja Komisji dotycząca pomocy państwa, sprawa nr NN59/A/98 (nr SG(99) D/884 z 3 lutego 1999 r.) (Dz.U. C 84 z 26.3.1999, s. 7).

⁽⁹²⁾ Sprawy połączone T-195/01 i T-207/01 *Rząd Gibraltar przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Rec. 2002, s. II-2309, pkt 109 i 111.

VI.2.1. *Zmiany proceduralne*

- (61) Po pierwsze, przedmiotowy środek nie zastąpił po prostu istniejących środków, był zaś nowym samodzielnym środkiem, gdyż nie uchylił ani też nie zastąpił żadnego poprzedniego środka. Ponadto okresy stosowania środków nie następowały po sobie.
- (62) Jak wspomniano powyżej, władze greckie potwierdziły, że przepisy art. 2 ustawy nr 3220/2004 mają zasadniczo na celu uzupełnienie ustawy nr 2601/1998, która została zatwierdzona przez Komisję w 1999 r. w sprawie NN 59/A/1998 jako krajowy system rozwoju regionalnego ustanowiony na mocy WPR⁽⁹³⁾. Należy zauważyć, że ustawa nr 2601/1998 została uchylona z mocą od lutego 2005 r. Komisja stwierdza jednak, że przedmiotowy środek stanowi nową pomoc.
- (63) Przede wszystkim ustawa nr 3220/2004 dotyczy zestawu projektów z wielu sektorów. Odwołuje się ona do listy kwalifikujących się sektorów i projektów wymienionych w art. 3 ustawy nr 2601/1998. Nie stwierdza jednak wyraźnie, że zmienia tę ustawę. Ponadto obydwie przepisy obowiązywały równolegle, ponieważ ustawa nr 3220/2004 weszła w życie 28 stycznia 2004 r., środek pomocowy na mocy ustawy nr 2601/1998 wygasł zaś 23 grudnia 2004 r., a ustawa nr 2601/1998 została uchylona z mocą od lutego 2005 r. Wreszcie, chociaż okresy, podczas których tworzone fundusze na mocy obydwu programów, nie pokrywały się, okresy, podczas których obowiązywały środki, pokryły się, gdyż obydwie ustawy odnosiły się do zysków za lata 2003 i 2004. Fakt, że obydwie środki stosowano równolegle, dowodzi, iż jeden nie poprawił, ani też nie zastąpił drugiego. Dlatego też przejściowo przedmiotowy środek nie zastępował środka zatwierdzonego w sprawie NN 59/A/1998⁽⁹⁴⁾ ani też nie był jego kontynuacją, stanowił natomiast osobny program pomocowy.
- (64) Po drugie, zmieniła się procedura przyznawania pomocy, co ma konsekwencje dla warunków, które przedsiębiorstwa muszą spełniać, by uzyskać pomoc.
- (65) Na mocy ustawy nr 2601/1998 o pomoc trzeba było wnioskować do władz greckich, które musiały zatwierdzić wniosek przed przyznaniem pomocy. Na mocy decyzji zatwierdzającej ustawę nr 2601/1998⁽⁹⁵⁾ władze greckie zobowiązały się weryfikować limity kumulacji i łączenia pomocy, przestrzeganie ram badań i rozwoju z 1996 r. i wytycznych ochrony środowiska z 1994 r., wyłączenie urządzeń transportowych w sektorze transportowym oraz wyłączenie pomocy wywozowej. Władze miały dodatkowo obowiązek i możliwość weryfikacji tych kwestii po otrzymaniu wniosku.
- (66) Zgodnie z ustawą nr 3220/2004 utworzenie specjalnej nieopodatkowanej rezerwy było możliwe bezpośrednio na podstawie przepisów o podatku dochodowym, bez

jakiegokolwiek obowiązku ze strony beneficjenta do przedstawienia władzom greckim szczegółowych informacji o kwalifikującej się działalności. Władze greckie nie miały także możliwości odmówienia pomocy na podstawie swoich zobowiązań złożonych w postępowaniu prowadzącym do zatwierdzenia pomocy przyznawanej na mocy ustawy nr 2601/1998.

- (67) Zgodnie z decyzją zatwierdzającą ustawę nr 2601/1998 przed wydaniem zezwolenia na utworzenie nieopodatkowanego funduszu rezerwowego władze greckie musiały poświadczyć ukończenie inwestycji. W związku z tym, aby zakwalifikować się do przyznania pomocy, beneficjenci musieli najpierw skorzystać z własnych źródeł finansowania. Ustawa nr 3220/2004 nie nakłada takich obowiązków.
- (68) Jeżeli chodzi o argument podniesiony przez władze greckie, że co najmniej w niektórych przypadkach pomoc można by było uzyskać na mocy ustawy nr 2601/1998, należy stwierdzić, że argument ten jest nieistotny, gdyż procedura związana z nowym środkiem była inna i mniej wymagająca, kryteria otrzymania pomocy zostały złagodzone oraz zwiększyły się korzyści wynikające z niej dla wszystkich potencjalnych beneficjentów.

VI.2.2. *Istotne zmiany*

- (69) Po pierwsze, zgodnie z decyzją Komisji w sprawie NN 59/A/1998⁽⁹⁶⁾, na mocy ustawy nr 2601/1998 do pomocy kwalifikowały się jedynie inwestycje początkowe, z jedynym wyjątkiem pomocy operacyjnej dotyczącej przeniesienia do stref przemysłowych, natomiast na mocy ustawy nr 3220/2004 może również zostać przyznana pomoc operacyjna w związku z inwestycjami odtworzeniowymi, jak też inna pomoc operacyjna w związku z dowolną kwalifikującą się działalnością. Na mocy ustawy nr 2601/1998 wspomagane inwestycje musiały być utrzymywane przez pięć lat, podczas gdy art. 2 ust. 9 ustawy nr 3220/2004 wymaga jedynie utrzymywania dóbr inwestycyjnych lub środków trwałych określonych w art. 2 ust. 2 przez trzy lata kalendarzowe.
- (70) Ponadto na mocy ustawy nr 2601/1998 możliwe były cztery formy pomocy:
- bezpośrednia dotacja związana z inwestycją początkową;
 - rabat odsetkowy dotyczący kredytów średnio- i długoterminowych (na co najmniej cztery lata) zaciągniętych w celu sfinansowania inwestycji początkowej;
 - dotacja zmniejszająca koszty leasingu nowego wyposażenia;

⁽⁹³⁾ Zob. przypis 78.

⁽⁹⁴⁾ Zob. przypis 91.

⁽⁹⁵⁾ Zob. przypis 81.

⁽⁹⁶⁾ Zob. przypis 91.

- d) ulga podatkowa w formie nieopodatkowanego funduszu wahającego się, zależnie od sektora i obszaru geograficznego, od 40 % do 100 % kwoty kwalifikowalnych kosztów inwestycji.
- (71) Ustawa nr 3220/2004 nie przewiduje pierwszych trzech form pomocy wymienionych powyżej w pkt 70 lit. a), b) oraz c). Ponadto nieopodatkowane rezerwy można wykorzystać w celu pokrycia 100 % wszystkich kwalifikowalnych wydatków, niezależnie od obszaru i kwoty kwalifikowalnych kosztów inwestycji.
- (72) Po drugie okres, podczas którego tworzono nieopodatkowany fundusz w porównaniu do momentu poniesienia wydatków na kwalifikującą się działalność, uległ zmianie. Na mocy ustawy nr 2601/1998 nieopodatkowane fundusze rezerwowe można było tworzyć w roku poniesienia wydatków na kwalifikującą się działalność lub do dziesięciu lat później. Na mocy ustawy nr 3220/2004 fundusze można było tworzyć rok do trzech lat przed poniesieniem wydatków na kwalifikującą się działalność. Nowy środek jest znacznie korzystniejszy z punktu widzenia przepływów pieniężnych, gdyż pozwala przedsiębiorstwom skorzystać ze zwolnienia podatkowego przed inwestycją. Ponadto funkcjonowanie tego środka ma inne skutki dla możliwości beneficjentów, jeżeli chodzi o angażowanie się w kwalifikujące się projekty. Liczbę beneficjentów nowego programu można zwiększyć o te przedsiębiorstwa, które w czasie obowiązywania poprzedniego środka nie dysponowały wystarczającą płynnością, by sfinansować swoje projekty z góry, lecz po dodaniu zwolnienia podatkowego zyskały taką możliwość. Z tego punktu widzenia nieistotne jest, czy łączny budżet pomocy lub korzyści dla poszczególnych przedsiębiorstw się zwiększyły. Fakt, że w sumie ogólne warunki nowego środka są mniej restrykcyjne, wystarcza, by stwierdzić, iż stanowi on nową pomoc.
- (73) W przedstawionych w formie pisemnej uwagach władze greckie w dużej mierze opierają się na wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 9 sierpnia 1994 r. w sprawie C-44/93 *Namur Les Assurances du credit* ⁽⁹⁷⁾. W tej sprawie Trybunał wskazał, że fakt, iż dany środek mógłby w hipotetycznych sytuacjach prowadzić do wzrostu budżetu pomocy, nie powinien być uznawany za oznakę tego, że stanowi on nową pomoc, jeżeli pomoc jest świadczona na podstawie wcześniejszych, niezmiennych przepisów. Komisja uważa jednak, że przedstawiona powyżej analiza jasno dowodzi, iż przepisy ustawy nr 3220/2004 bardzo różnią się od przepisów ustawy nr 2601/1998. W związku z tym nie uważa, aby wspomniany wyrok był istotny dla przedmiotowej sprawy.
- (74) Władze greckie twierdzą również, że poszerzenie grupy beneficjentów nie prowadzi do zakłócenia konkurencji. W orzecznictwie Trybunału i praktyce Komisji przyjęto jednak, że wszelka pomoc państwa w sektorach podlegających konkurencji z dużym prawdopodobieństwem prowadzi do zakłócenia konkurencji. W związku z tym pomoc taka musi być zgłaszana, by Komisja oceniła jej zgodność.
- (75) Wreszcie, wbrew twierdzeniu władz greckich, że argumenty przedstawione przez Komisję w decyzji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego są niejasne i niewystarczające, należy zauważyć, iż Komisja wskazała w swojej decyzji dwa powody, dla których uznaje przedmiotowy środek za nową pomoc: 1) odrębną podstawę prawną oraz 2) odmienny instrument, zgodnie z którym fundusz tworzony jest w innym momencie, a zatem jego wpływ na rynek wewnętrzny może być inny. Komisja przedstawiła również przykład: potencjalnie większą grupę beneficjentów oraz wzrost budżetu. Komisja uważa, że powyższe uzasadnienie było właściwe w przedmiotowej sprawie, gdyż ujawniało w jasny i jednoznaczny sposób rozumowanie, jakim kierowała się Komisja, umożliwiając zainteresowanym osobom zapoznanie się z powodami decyzji.

VI.2.3. Nowa pomoc

- (76) Zdaniem Komisji w powyższej analizie określono wiele wskazówek sugerujących, że program wprowadzony ustawą nr 3220/2004 powinien zostać uznany za nowy program pomocowy. W szczególności program stworzony przez tę ustawę współistniał przez pewien czas z programem wprowadzonym ustawą nr 2601/1998, a jego warunki i procedura przyznania pomocy są odmienne.
- (77) Niemniej jeżeli nawet ustawę nr 3220/2004 można uznać za zmianę wcześniejszego programu, jasne jest, iż modyfikacje wprowadzone tą ustawą mają istotny charakter, wpływają bowiem na ocenę zgodności środka pomocowego ze wspólnym rynkiem ⁽⁹⁸⁾, nie są natomiast wyłącznie zmianami formalnymi czy administracyjnymi. Ponadto modyfikacje miały zastosowanie do wszystkich beneficjentów i kwalifikujących się rodzajów działalności. Tak więc nowy program wiązał się z całościową zmianą instrumentu pomocowego, a zatem nie można go w oczywisty sposób oddzielić od istniejącej pomocy.
- (78) Dlatego wbrew twierdzeniom władz greckich środek stanowi w całości nową pomoc.

VI.2.4. Pomoc przyznana bezprawnie

- (79) Władze greckie nie zgłosiły przedmiotowego środka przed jego wdrożeniem i wprowadziły go w życie z naruszeniem art. 88 ust. 3 Traktatu WE. W rezultacie środek stanowi pomoc przyznaną bezprawnie w rozumieniu art. 1 lit. f) rozporządzenia (WE) nr 659/1999.

⁽⁹⁷⁾ C-44/93 *Namur Les Assurances du Crédit SA przeciwko Office National du Dueroire i państwu belgijskiemu*, Rec. 1994, s. I-3829, pkt 28.

⁽⁹⁸⁾ Szczegółowe argumenty przedstawiono w Sekcji VI.3.

VI.3. Zgodność pomocy przyznanej bezprawnie

- (80) Po ustaleniu, że program wiąże się z pomocą państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE, należy rozważyć, czy przedmiotowy środek może zostać uznany za zgodny ze wspólnym rynkiem.
- (81) Komisja zbadała program w świetle art. 87 Traktatu WE, a zwłaszcza w świetle następujących przepisów w obszarach, w których mają one zastosowanie:

— WPR ⁽⁹⁹⁾,

— WSR ⁽¹⁰⁰⁾,

— wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (zwanym dalej „wytycznymi ratowania i restrukturyzacji”) ⁽¹⁰¹⁾,

— wytycznych ochrony środowiska ⁽¹⁰²⁾,

— zasad badań i rozwoju ⁽¹⁰³⁾,

— BER szkoleniowego ⁽¹⁰⁴⁾,

— BER MŚP ⁽¹⁰⁵⁾,

— wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym ⁽¹⁰⁶⁾,

— wytycznych dla celów analizy pomocy państwa dla rybołówstwa i akwakultury w części mającej zastosowanie do przedmiotowej pomocy ⁽¹⁰⁷⁾.

Pomoc oceniono zgodnie z regułami, które obowiązywały w czasie jej przyznawania.

- (82) Podczas wstępnego dochodzenia władze greckie składały deklaracje dotyczące ograniczenia świadczenia pomocy w celu minimalizacji niezgodności z WPR. Między innymi zobowiązały się przestrzegać wielosektorowych zasad ramowych dotyczących dużych projektów inwestycyjnych i nie przyznawać pomocy przedsiębiorstwom w trudnej sytuacji. Beneficjenci uzyskują jednak korzyści

bezpośrednio na mocy prawa, bez jakichkolwiek dodatkowych warunków czy decyzji administracyjnych. Prawodawstwo wtórne wymagane jest dla wdrożenia pomocy tylko w przypadku kilku objętych nią sektorów i projektów. Z wyjątkiem przypadków, w których niezbędne jest prawodawstwo wtórne, wydaje się niemożliwe, by władze greckie mogły wyegzekwować jakiegokolwiek zobowiązania, gdyż podatnicy powołają się na prawa przysługujące im na mocy przepisów. W związku z tym zobowiązań tych nie można brać pod uwagę przy ocenie przedmiotowego środka.

- (83) Komisja nie może przyjąć argumentów przedstawianych przez władze greckie oraz FPG ⁽¹⁰⁸⁾. W szczególności, jeżeli chodzi o argument władz greckich, że pomoc dla przedsiębiorstw, które miały już prawo tworzyć nieopodatkowane fundusze rezerwowe na mocy poprzedniego programu, stanowi istniejącą pomoc, Komisja stwierdza, iż fakt kwalifikowania się do pomocy w ramach istniejącego programu nie uzasadnia świadczenia pomocy w ramach nowego programu. W odpowiedzi na decyzję Komisji o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego władze greckie zaproponowały utworzenie krajowego organu, który zbadałby *ex post* zgodność poszczególnych przypadków z regułami Wspólnoty dotyczącymi pomocy państwa. Komisja wskazuje, że badanie zgodności pomocy stanowi jej prerogatywę, w związku z czym wniosek ten nie może zostać przyjęty.

VI.3.1. Zastosowanie rozporządzenia *de minimis*

- (84) Rozporządzenia Komisji (WE) nr 69/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* (zwanego dalej „rozporządzeniem *de minimis*”) ⁽¹⁰⁹⁾ nie daje się zastosować do całego programu. Ustawa nie zawiera przepisów ograniczających kwotę pomocy dla poszczególnych beneficjentów do 100 000 EUR ⁽¹¹⁰⁾. Ponadto nie są przestrzegane przepisy art. 3 rozporządzenia (WE) nr 69/2001 dotyczące kumulacji i monitorowania.
- (85) Jeżeli chodzi o sektory rybołówstwa i rolny, specjalne przepisy dotyczące pomocy *de minimis* zawarto w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1860/2004 z dnia 6 października 2004 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* dla sektora rolnego i sektora rybołówstwa ⁽¹¹¹⁾. Rozporządzenie to weszło w życie 1 stycznia 2005 r. i odnosi się do pomocy przyznanej przed jego wejściem w życie, jeżeli pomoc w danym przypadku spełnia wszystkie warunki określone w jego art. 1 oraz 3.

⁽⁹⁹⁾ Zob. przypis 78.

⁽¹⁰⁰⁾ Zob. przypis 79.

⁽¹⁰¹⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

⁽¹⁰²⁾ Zob. przypis 80.

⁽¹⁰³⁾ Zob. przypis 81.

⁽¹⁰⁴⁾ Zob. przypis 82.

⁽¹⁰⁵⁾ Zob. przypis 83.

⁽¹⁰⁶⁾ Zob. przypis 84.

⁽¹⁰⁷⁾ Zob. przypis 85.

⁽¹⁰⁸⁾ Zob. sprawa T-349/03 *Corsica Ferries przeciwko Komisji*, Rec. 2005, s. II-2197, pkt 64.

⁽¹⁰⁹⁾ Dz.U. L 10 z 13.1.2001, s. 30.

⁽¹¹⁰⁾ Sprawa C-172/03 *Wolfgang Heiser przeciwko Finanzamt Innsbruck*, Rec. 2005, s. I-1627.

⁽¹¹¹⁾ Dz.U. L 325 z 28.10.2004, s. 4.

- (86) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1860/2004 stanowi, że pomoc przyznana w dziedzinie produktów rolnych lub produktów rybołówstwa wynosząca do 3 000 EUR na beneficjenta w dowolnie określonym okresie trzech lat, nieprzekraczająca maksymalnej wartości ustalonej dla każdego państwa członkowskiego (w przypadku Grecji jest to 34 965 000 EUR dla rolnictwa i 2 036 370 EUR dla rybołówstwa) nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu pod warunkiem że nie jest ona ustalona na podstawie ceny lub ilości produktów wprowadzonych na rynek i nie jest związana z wywozem (związana z ilością wywożonych produktów, z tworzeniem i funkcjonowaniem sieci dystrybucyjnej lub wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej), ani też nie jest uwarunkowana użyciem towarów produkcji krajowej kosztem towarów przywożonych. W ramach programu opartego na ustawie nr 3220/2004 pomoc zgodna z powyższymi warunkami nie zostanie uznana za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE.
- (87) Ustawa nie zawiera przepisów ograniczających kwotę pomocy dla poszczególnych beneficjentów do 3 000 EUR ani maksymalnej kwoty pomocy *de minimis* dla Grecji. Ponadto nie są przestrzegane przepisy art. 3 rozporządzenia (WE) nr 1860/2004 dotyczące kumulacji i monitorowania.
- (88) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* ⁽¹¹²⁾ może mieć zastosowanie — zgodnie z jego art. 5 ust. 1 — do sektora transportu oraz przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, jeżeli pomoc taka spełnia wszystkie warunki określone w art. 1 i art. 2 rozporządzenia. Artykuły te wymagają ograniczenia pomocy dla poszczególnych beneficjentów do maksymalnej kwoty określonej w art. 2 ust. 2, tj. 200 000 EUR dla przedsiębiorstwa prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rolnych oraz 100 000 EUR dla sektora transportu. Ponadto rozporządzenie wymaga wykluczenia przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach:
- kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów zakupionych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą;
 - kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu jej przekazania w części lub w całości producentom surowców.
- Wreszcie wykluczona musi być pomoc na nabycie pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego przyznawana przedsiębiorstwom prowadzącym działalność zarobkową w zakresie drogowego transportu towarowego.
- (89) Ustawa nie zawiera przepisów ograniczających kwotę pomocy dla poszczególnych beneficjentów. Ponadto nie są przestrzegane przepisy art. 1 i 2 rozporządzenia (WE) nr 1998/2006.
- (90) Przedmiotowy program nie spełnia zatem warunków rozporządzeń.
- VI.3.2. *Zgodność na mocy WPR*
- (91) Środek należy najpierw zbadać pod kątem WPR. Produkcja podstawowa produktów rolnych wymienionych w załączniku I do Traktatu, sektor rybołówstwa i przemysł węglowy są wykluczone z zakresu zastosowania WPR. Na mocy przedmiotowego środka produkcja rolna w dwóch sektorach (intensywnego rolnictwa i rybołówstwa) kwalifikuje się jednak do pomocy, podobnie jak spółdzielnie rolnicze i rolniczo-przemysłowe. Ponadto możliwe jest wsparcie dla wydobycia węgla w sektorach górnictwa oraz obróbki minerałów i marmuru. W rezultacie pomocy w tych sektorach nie można uzasadnić na podstawie WPR.
- (92) Na mocy WPR po spełnieniu pewnych warunków dopuszczalna jest pomoc dotycząca zarówno inwestycji początkowych, jak i wyższych kosztów operacyjnych. Ustawa nie precyzuje, o który rodzaj chodzi.
- (93) Po pierwsze, zgodnie z pkt 4.4 WPR, inwestycja początkowa musi dotyczyć środków trwałych związanych z utworzeniem nowego zakładu, rozbudową istniejącego zakładu lub rozpoczęciem nowej działalności lub nabyciem zakładu, który został zlikwidowany lub zostałby zlikwidowany w przypadku, gdyby zakup nie nastąpił, lecz który nie należy do przedsiębiorstwa znajdującego się w trudnej sytuacji. Komisja nie uważa, aby kwalifikujące się nakłady inwestycyjne na mocy przedmiotowego środka odpowiadały tej definicji, a tym samym mogły zostać zakwalifikowane jako inwestycje początkowe. Z kwalifikujących się projektów inwestycyjnych nie wykluczono inwestycji odtworzeniowych, na przykład w sytuacjach, gdy projekty dotyczą środków transportu na terenie zakładu i dla personelu, komputerów, mebli i wyposażenia, prac dotyczących dojazdu do kopalń lub używanych samochodów ciężarowych. Inwestycje w budynki stanowiące zakwaterowanie dla pracowników i ich wyposażenie, jak też budynki socjalne i ich wyposażenie nie wydają się być inwestycjami produkcyjnymi. W sektorze transportu do odległych i niedostępnych obszarów śródlądowych projekty związane z urządzeniami transportowymi zaliczają urządzenia transportowe do podstawy standardowej, co jest

⁽¹¹²⁾ Dz.U. L 379 z 28.12.2006, s. 5. Rozporządzenie zastępujące rozporządzenie (WE) nr 69/2001.

sprzeczne z WPR⁽¹¹³⁾. Zakup oprogramowania i dalszy rozwój oprogramowania do 60 % wartości inwestycji ogółem przekracza limit inwestycji w wartości niematerialne i prawne wynoszący 25 % podstawy standardowej. Nie nałożono również innych warunków niezbędnych dla włączenia oprogramowania do kosztów kwalifikowalnych⁽¹¹⁴⁾. Ponadto ponieważ rozwój oprogramowania stanowi bieżącą działalność sektora produkcji oprogramowania, wydatki takie są w tym sektorze kwalifikowane jako wydatki operacyjne. Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy nr 2601/1998 pomoc inwestycyjna może również zostać przyznana na działalność poza terytorium Grecji. Taka działalność nie kwalifikuje się jednak do pomocy w ramach WPR.

- (94) Ponadto maksymalna intensywność pomocy, która dla przedmiotowego środka wynosi odpowiednio dla roku 2004 i 2005 37,05 % i 36,89 % kosztów kwalifikowalnych, przewyższa maksymalną intensywność pomocy dla Grecji określoną na mapie pomocy regionalnej⁽¹¹⁵⁾. W szczególności wydaje się, że w obszarach A i B zgodnie z grecką mapą pomocy regionalnej limity intensywności pomocy dla projektów na mocy art. 5 ustawy nr 2601/1998 (tj. 35 %), limity dla wszelkich projektów współfinansowanych zgodnie z Podstawami Wsparcia Wspólnoty⁽¹¹⁶⁾ (tj. 35 %) oraz dla innych projektów (brak pomocy regionalnej dla obszarów A, 18,4 % dla obszarów B) mogą zostać przekroczone. W obszarach C i D przekroczone mogą zostać limity dotyczące projektów turystycznych (tj. 33,2 %) oraz pozostałych projektów (35,1 %).
- (95) Środek nie obejmuje zobowiązania do utrzymywania inwestycji początkowej przez co najmniej pięć lat, czego wymaga pkt 4.10 WPR.
- (96) Po drugie, zgodnie z pkt 4.15 WPR pomoc operacyjna może być w wyjątkowych przypadkach uzasadniona w kategoriach jej wkładu w rozwój regionalny, jeżeli jej poziom jest proporcjonalny do ograniczeń, które ma złagodzić. Komisja nie otrzymała jednak żadnych danych na to wskazujących i ma poważne wątpliwości, czy bardzo ogólny środek dotyczący całego terytorium Grecji i wielu szeroko zdefiniowanych sektorów może pomóc w usuwaniu konkretnych niedostatków regionalnych.
- (97) W związku z tym Komisja stwierdza, że jako całość przedmiotowy program, który nie stosuje się do określonego w WPR zakresu, definicji inwestycji początkowej ani intensywności pomocy, nie jest zgodny na mocy WPR. Ponadto pomoc przyznana w ramach programu nie była w żadnym przypadku od początku powiązana z prawnym obowiązkiem utrzymywania inwestycji początkowej w regionie objętym pomocą przez co najmniej pięć lat. Pomoc operacyjna nie była

w żadnym przypadku od początku uzasadniona. W związku z tym pomocy przyznanej w ramach przedmiotowego programu nie można w żadnym przypadku uznać za zgodną na mocy WPR.

VI.3.3. Zgodność na mocy WSR (2002)

- (98) WSR (2002) wymaga zgłaszania każdego przypadku regionalnej pomocy inwestycyjnej, jeżeli proponowana pomoc przekracza maksymalną dopuszczalną wysokość pomocy, jaką można uzyskać dla danej inwestycji o wartości 100 mln EUR według zredukowanej skali WSR dotyczącej regionalnych limitów pomocy. Przedmiotowy środek nie wyklucza pomocy dla dużych inwestycji, ani nie nakłada obowiązku indywidualnego zgłaszania takich przypadków, nie stosuje również w takich przypadkach niższych pułapów pomocy.
- (99) W związku z tym Komisja stwierdza, że środek nie stosuje się do powyższych warunków WSR, a zatem nie jest zgodny na mocy WSR. Ponadto, aby był zgodny z WSR (2002), program musi uwzględniać warunki WPR. Tak jednak nie jest, co wykazano w części poprzedniej. W szczególności pomoc przyznana w ramach programu nie była w żadnym przypadku od początku powiązana z prawnym obowiązkiem utrzymywania inwestycji początkowej w regionie objętym pomocą przez co najmniej pięć lat. W związku z tym pomocy przyznanej w ramach przedmiotowego programu nie można w żadnym przypadku uznać za zgodną na mocy WSR (2002).

VI.3.4. Zgodność na mocy wytycznych dotyczących pomocy na ratowanie i restrukturyzację

- (100) Władze greckie wyjaśniły, że środek nie ma zastosowania wobec przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji. W rzeczywistości mógł być wykorzystywany jedynie przez przedsiębiorstwa osiągające zyski. W związku z tym zgodność przedmiotowego programu na mocy wytycznych ratowania i restrukturyzacji jest wykluczona. Tak więc pomocy przyznanej w ramach przedmiotowego programu nie można w żadnym przypadku uznać za zgodną na mocy powyższych wytycznych.

VI.3.5. Zgodność na mocy wytycznych ochrony środowiska

- (101) Komisja oceniła również, czy pomoc dla niektórych projektów można uznać za zgodną z wytycznymi ochrony środowiska. W świetle wytycznych ochrony środowiska można oceniać następujące inwestycje: inwestycje mające na celu ochronę środowiska⁽¹¹⁷⁾, wdrożenie i adaptację technologii środowiskowych, inwestycje w energię odnawialną, kogenerację i oszczędności energii oraz budowę i rozbudowę obiektów służących do recyklingu.

⁽¹¹³⁾ WPR, przypis 23.

⁽¹¹⁴⁾ WPR, pkt 4.6.

⁽¹¹⁵⁾ Mapa pomocy regionalnej dla Grecji na lata 2000–2006 została zatwierdzona przez Komisję na mocy decyzji o pomocy państwa N 469/1999 (pismo Komisji z dnia 21 stycznia 2000 r., SG(2000) D/100661) oraz zmodyfikowana na mocy decyzji o pomocy państwa N 349/2002 (pismo Komisji z dnia 17 lipca 2002 r., C(2002) 2604 ostateczna).

⁽¹¹⁶⁾ Podstawy Wsparcia Wspólnoty dla Grecji w latach 2000–2006, decyzja Komisji C(2000) 3405.

⁽¹¹⁷⁾ To jest inwestycje związane z ochroną środowiska, ograniczeniem zanieczyszczenia gruntu, wód podziemnych i naziemnych oraz powietrza, odtworzeniem środowiska naturalnego i odzyskiem wody.

- (102) Punkt 28 wytycznych ochrony środowiska pozwala na przyznanie pomocy inwestycyjnej przeznaczonej dla MŚP w okresie trzech lat od przyjęcia nowych obowiązkowych norm wspólnotowych. Przedmiotowy program nie łączy pomocy z wprowadzeniem nowych norm wspólnotowych i nie definiuje w jasny sposób kosztów inwestycji.
- (103) Punkt 29 wytycznych ochrony środowiska pozwala na przyznanie pomocy inwestycyjnej, jeżeli umożliwia ona osiągnięcie przez przedsiębiorstwa norm wykraczających ponad normy wspólnotowe. Przedmiotowy program nie warunkuje pomocy osiągnięciem norm wykraczających ponad normy wspólnotowe i nie definiuje w jasny sposób kosztów inwestycji.
- (104) Punkt 30 wytycznych ochrony środowiska pozwala na przyznanie pomocy dla inwestycji w oszczędność energii. Przedmiotowy program nie definiuje w jasny sposób kosztów inwestycji.
- (105) Punkt 31 wytycznych ochrony środowiska pozwala na przyznanie pomocy inwestycyjnej dla skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej i ciepła, jeżeli wydajność przetwarzania jest szczególnie wysoka. Przedmiotowy program nie warunkuje pomocy szczególnie wysoką wydajnością przetwarzania, nie definiuje w jasny sposób kosztów inwestycji i może nie uwzględniać odpowiednich maksymalnych poziomów intensywności pomocy określonych w wytycznych.
- (106) Punkt 32 wytycznych ochrony środowiska pozwala na przyznanie pomocy inwestycyjnej w celu propagowania odnawialnych źródeł energii w przypadku braku obowiązkowych norm wspólnotowych. Przedmiotowy program nie zawiera jednak wyraźnej definicji odnawialnych źródeł energii, nie jest więc jasne, w jakim stopniu pkt 32 wytycznych ma zastosowanie. Przedmiotowy program nie definiuje ponadto w jasny sposób kosztów inwestycji, nie jest też jasne, czy uwzględnia odpowiednie maksymalne poziomy intensywności pomocy.
- (107) Nawet gdyby inwestycje kwalifikowały się do pomocy na podstawie tego punktu, Grecja nie wykazała, że koszty kwalifikowalne spełniałyby warunki pkt 36 i 37 wytycznych ochrony środowiska, które określają rodzaje inwestycji oraz koszty kwalifikowalne.
- (108) Punkt 38 wytycznych ochrony środowiska pozwala na przyznanie pomocy w celu przywracania zanieczyszczonych terenów przemysłowych do stanu poprzedniego w sytuacji, gdy osoba odpowiedzialna za zanieczyszczenie nie jest zidentyfikowana lub nie może zostać zmuszona do poniesienia kosztów. Przedmiotowy program nie warunkuje pomocy brakiem identyfikacji osoby odpowiedzialnej za zanieczyszczenie lub jej niezdolnością do poniesienia kosztów.
- (109) Punkt 39 wytycznych ochrony środowiska pozwala na przyznanie pomocy inwestycyjnej, jeżeli przedsiębiorstwo założone na obszarze miejskim lub na terenie wyznaczonym w ramach sieci Natura 2000 prowadzi zgodnie z prawem działalność wytwarzającą znaczne zanieczyszczenia i musi z powodu takiej lokalizacji przenieść swój zakład w bardziej odpowiednie miejsce. Zmiana lokalizacji musi być podyktowana względami ochrony środowiska i musi być nakazana decyzją administracyjną lub postanowieniem sądu, a przedsiębiorstwo musi wypełniać najbardziej rygorystyczne normy dotyczące środowiska naturalnego obowiązujące w nowym regionie, w którym zostanie ono ulokowane. Intensywność pomocy może wynieść co najwyżej 30 % kosztów kwalifikowalnych lub 40 % dla MŚP. Koszty kwalifikowalne to koszty związane z nabyciem terenu lub budową bądź nabyciem nowego zakładu o takiej samej mocy produkcyjnej jak zakład opuszczony po odjęciu wszelkich zysków związanych z przeniesieniem zakładu. Wszelkie oszczędności lub korzyści wynikające ze zwiększenia mocy produkcyjnych w pierwszych pięciu latach działania lub koszty inwestycji technicznie porównywalnych, które nie zapewniają takiego samego stopnia ochrony środowiska naturalnego, muszą zostać odliczone od kosztów kwalifikowalnych branych pod uwagę przy pomocy inwestycyjnej. Przedmiotowy program nie przewiduje jednak tego rodzaju redukcji kosztów kwalifikowalnych. Program nie warunkuje pomocy spełnieniem powyższych ograniczeń co do obowiązku przeniesienia zakładu ani kosztów kwalifikowalnych. Nie ogranicza też maksymalnej intensywności pomocy do 30 % dla dużych przedsiębiorstw. Ponadto nie wyklucza pomocy operacyjnej dotyczącej przeniesienia.
- (110) Jeżeli chodzi o wydatki na budowę i rozbudowę obiektów służących do produkcji surowców oraz innych materiałów z opakowań i zużytych produktów, przedmiotowy program nie wyklucza przeznaczenia pomocy na recykling materiałów niewytworzonych przez beneficjenta. Nie jest to zgodne z zasadą „zanieczyszczający płaci”, która wymaga, by przedsiębiorstwa inwestowały w poprawę własnych standardów ochrony środowiska i zmniejszały powodowane przez siebie zanieczyszczenie⁽¹¹⁸⁾. W związku z tym wytyczne ochrony środowiska nie mają zastosowania do budowy i rozbudowy obiektów służących do recyklingu, które będą wykorzystywane w celu recyklingu materiałów niewytworzonych przez beneficjenta. Z racji niemożności oceny przedmiotowego środka w oparciu o wytyczne ochrony środowiska, Komisja oceniła go bezpośrednio w oparciu o art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE. W przeszłości praktyką Komisji była ocena takich przypadków na podstawie trzech dodatkowych kryteriów: 1) pomoc nie powinna uwalniać pierwotnych podmiotów zanieczyszczających od obciążeń, które musiałyby one ponieść na mocy prawa wspólnotowego; 2) przetworzone materiały nie zostałyby w przeciwnym razie zebrane lub zostałyby przetworzone w sposób

⁽¹¹⁸⁾ Wytyczne ochrony środowiska, pkt 29 w związku z pkt 18 lit. b).

mniej przyjazny dla środowiska; 3) projekty powinny być innowacyjne, tj. technologie powinny wykraczać „poza aktualny stan techniki”⁽¹¹⁹⁾. Przedmiotowy program nie zapewnia spełnienia trzech powyższych dodatkowych kryteriów przez pomoc inwestycyjną na budowę i rozbudowę obiektów służących do produkcji surowców oraz innych materiałów z opakowań i zużytych produktów.

- (111) Ponadto nie można wykluczyć przyznania pomocy operacyjnej w ramach wdrożenia i adaptacji technologii środowiskowych. Pomoc taka mogłaby być uzasadniona jedynie, gdyby dotyczyła gospodarowania odpadami, oszczędności energii, energii odnawialnej lub skojarzonej gospodarki energetycznej. Pomoc ta musiałaby spełniać warunki wyszczególnione w pkt 43–67 wytycznych ochrony środowiska. Przedmiotowy środek nie ukierunkowuje jednak pomocy operacyjnej na zdefiniowane cele, nie uwzględnia też odpowiednich warunków.
- (112) Wątpliwości wyrażone przez Komisję w momencie wszczęcia postępowania określonego w art. 88 ust. 2 Traktatu pozostają aktualne, zatem programu nie można uznać za zgodny.
- (113) W związku z tym Komisja wskazuje, że program nie respektuje powyższych warunków wytycznych ochrony środowiska ani art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE zgodnie z praktyką Komisji, a więc nie jest zgodny na mocy wytycznych ochrony środowiska oraz art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE. Ponadto Komisja zbadała wszystkie punkty wytycznych ochrony środowiska oraz praktyki Komisji w związku z art. 87 ust. 3 lit. c) i stwierdziła, że władze greckie nie wykazały, aby pomoc była w jakimkolwiek przypadku od chwili przyznania zgodna na mocy powyższych wytycznych lub art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE zgodnie z praktyką Komisji⁽¹²⁰⁾.

VI.3.6. Zgodność na mocy zasad badań i rozwoju

- (114) Zgodnie z ostatnim tiret sekcji 10.3 Wspólnotowych zasad ramowych dotyczących pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną z dnia 30 grudnia 2006 r.⁽¹²¹⁾, w przypadku pomocy państwa przyznanej bezprawnie stosuje się zasady obowiązujące

w chwili przyznania pomocy, tj. zasady badania i rozwoju⁽¹²²⁾.

- (115) Niektóre projekty mogą być związane z działalnością badawczą i rozwojową, dlatego też Komisja rozpatrywała je również w kontekście zasad badań i rozwoju. Są to: zakładanie, rozbudowa lub modernizacja laboratoriów służących do badań stosowanych, dalszy rozwój oprogramowania, badania dotyczące wdrożenia nowych technologii, innowacje i innowacyjne prototypy oraz rejestracja patentów.
- (116) Komisja nadmieniam, że pomoc dla powyższych projektów może zostać objęta materialnym zakresem stosowania zasad badań i rozwoju tylko wówczas, gdy projekty te opierają się na działalności badawczej zdefiniowanej w załączniku I do zasad badań i rozwoju. Ponadto zdaniem Komisji nie obejmują one wyłącznie badań i rozwoju zgodnie z definicją w załączniku I do zasad badań i rozwoju. Ze sformułowania przepisów wynika, że koszty kwalifikowalne dla przedmiotowego środka niekoniecznie muszą odpowiadać kosztom określonym w zasadach badań i rozwoju.
- (117) Ponadto w sytuacji, gdy objęte pomocą projekty badawcze lub patentowe dotyczą rozwoju przedkonkurencyjnego, stosowany ogólnie limit intensywności pomocy dla Grecji wynoszący 35 % (25 % intensywność podstawowa + 10 % dla regionów z art. 87 ust. 3 lit. a)) w sytuacji, gdy nie mają zastosowania specjalne dodatki, zostaje przekroczony, gdyż maksymalna intensywność pomocy na mocy przedmiotowego środka dla lat 2004 i 2005 wynosi odpowiednio 37,05 % i 36,89 %. Zgodnie z regulami dotyczącymi pomocy państwa koszt rejestracji patentu nie może zostać objęty pomocą, jeżeli wnioskodawca jest dużym przedsiębiorstwem. Na mocy przedmiotowego programu duże przedsiębiorstwa mogą jednak otrzymywać pomoc w związku z rejestracją patentów.
- (118) W przypadku dużych przedsiębiorstw przed przyznaniem pomocy trzeba również ustalić i zweryfikować efekt zachęty. Zgodnie z zasadami badań i rozwoju warunek ten obowiązywał w przypadku całości pomocy na rozwój i badania dla dużych przedsiębiorstw, w tym pomocy fiskalnej. Przedmiotowy program nie przewiduje jednak ustalenia efektu zachęty przed przyznaniem pomocy. Ponieważ przedsiębiorstwa otrzymujące pomoc nie były zobowiązane do zintensyfikowania działalności w zakresie badań i rozwoju, nawet fakt, że w niektórych przedsiębiorstwach może ona poskutkować intensyfikacją działalności badawczo-rozwojowej, nie może uzasadnić efektu zachęty, gdyż możliwe jest, że intensyfikacja ta wynika z czynników innych niż pomoc.

⁽¹¹⁹⁾ Finansowanie programu działania w zakresie odpadów i zasobów (WRAP) oraz funduszu gwarancyjnego leasingu WRAP. Ogólny program inwestycji w recykling znajduje się w Dz.U. L 102 z 7.4.2004, s. 59. Sprawy związane z recyklingiem papieru: C61/2002 — WRAP opublikowana w Dz.U. L 314 z 28.11.2003, s. 26, *Stora Enso Langerbrugge* opublikowana w Dz.U. L 53 z 26.2.2005, s. 66. Kryteria zastosowane w tych przypadkach omówiono również w rocznym sprawozdaniu dotyczącym konkurencji z 2004 r.

⁽¹²⁰⁾ Sprawa T-176/01 *Ferriere Nord przeciwko Komisji*, Zb.Orz. 2004, s. II-3931, pkt 94.

⁽¹²¹⁾ Dz.U. C 323 z 30.12.2006, s. 1.

⁽¹²²⁾ Zob. przypis 81.

(119) Ponadto w odniesieniu do sektora rolnego nie można dopatrzeć się przestrzegania czterech warunków wymienionych w komunikacie Komisji z 1998 r. zmieniającym wspólnotowe zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na rzecz badań i rozwoju⁽¹²³⁾.

(120) W związku z tym Komisja stwierdza, że program nie stosuje się do powyższych warunków zasad badań i rozwoju, a zatem nie jest zgodny na mocy zasad badań i rozwoju. Ponadto pomoc przyznana w ramach przedmiotowego programu dużym przedsiębiorstwom od początku i w żadnym przypadku nie była uzależniona od warunku efektu zachęty. Władze greckie nie wykazały, by pomoc była w jakimkolwiek przypadku zgodna od chwili przyznania na mocy zasad badań i rozwoju. W związku z tym pomocy przyznanej w ramach przedmiotowego programu nie można w żadnym przypadku uznać za zgodną na mocy zasad badań i rozwoju.

VI.3.7. Zgodność na mocy rozporządzenia Komisji nr 68/2001 („BER szkoleniowego”)

(121) Komisja dokonała oceny pomocy w zakresie szkoleń związanej z wprowadzaniem systemów automatyzacji procesów⁽¹²⁴⁾, szkoleń w dziedzinie oprogramowania⁽¹²⁵⁾ oraz pozostałych szkoleń⁽¹²⁶⁾ w świetle BER szkoleniowego.

(122) Na podstawie sformułowania przepisów nie można ustalić, czy koszty kwalifikowalne na mocy przedmiotowego środka odpowiadają kosztom określonym w BER szkoleniowym. W sytuacji, gdy szkolenie objęte pomocą dotyczy konkretnego przedsiębiorstwa, limit intensywności pomocy dla dużych przedsiębiorstw wynoszący 35 % (25 % intensywność podstawowa + 10 % dla regionów z art. 87 ust. 3 lit. a)) może zostać przekroczony, gdyż maksymalna intensywność pomocy na mocy przedmiotowego środka wynosi dla lat 2004 i 2005 odpowiednio 37,05 % i 36,89 %.

(123) W związku z tym Komisja stwierdza, że program nie stosuje się do powyższych warunków BER szkoleniowego, a zatem nie może zostać uznany za zgodny na mocy BER szkoleniowego.

VI.3.8. Zgodność na mocy rozporządzenia Komisji nr 70/2001 („BER MŚP”)

(124) Komisja zauważa, że przedmiotowy środek nie czyni żadnych rozróżnień między kwotami pomocy lub kwalifikującymi się sektorami czy projektami zależnie od wiel-

kości beneficjenta. W związku z tym środka tego nie można jako całości uznać za zgodny na mocy BER MŚP. Jednak w sytuacji, gdzie pomoc na mocy środka jest przyznawana małym i średnim przedsiębiorstwom zgodnie z ich definicją w załączniku I do BER MŚP, rozporządzenie o wyłączeniach grupowych może mieć zastosowanie.

(125) Pomoc inwestycyjna dla MŚP w Grecji, która na całym terytorium kwalifikuje się do otrzymywania pomocy regionalnej na mocy art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu WE, podlega limitom intensywności pomocy o 15 % wyższym niż limity na mocy WPR. Dotyczy to wszystkich projektów inwestycyjnych wymienionych w pkt 21 niniejszej decyzji z wyjątkiem inwestycji w sektor rolny, inwestycji w środki transportu w sektorze transportu⁽¹²⁷⁾ oraz inwestycji dokonywanych za granicą⁽¹²⁸⁾. Limity intensywności pomocy zostają naruszone dla projektów spoza dziedziny turystyki oraz parkingów w obszarach A i B zgodnie z grecką mapą pomocy regionalnej (w obszarach A nie przewiduje się pomocy regionalnej, w obszarach B limit wynosi 18,4 % plus 15 % dodatek dla MŚP). Ponadto warunkiem zastosowania wspomnianego wyższego limitu jest utrzymanie inwestycji w regionie otrzymującym pomoc przez co najmniej pięć lat. Przedmiotowy środek jednak tego nie wymaga. W sektorze transportowym koszty środków transportu i urządzeń transportowych nie mogą być zaliczone do kosztów kwalifikowalnych.

(126) Bezpośrednie inwestycje zagraniczne poza terytorium Grecji mogą zostać objęte pomocą jedynie do limitu intensywności pomocy wynoszącego 15 % dla małych przedsiębiorstw i 7,5 % dla średnich przedsiębiorstw. Na mocy obecnego środka obydwa te poziomy mogą jednak zostać przekroczone.

(127) Badania dotyczące wdrożenia nowych technologii, badania związane z wprowadzaniem certyfikacji procesów i produktów, badania organizacji i rynków oraz badania dotyczące kwalifikowalności do uzyskania pomocy mogłyby kwalifikować się do pomocy dla MŚP. Przedmiotowy środek nie gwarantuje jednak, że usługi te będą świadczone przez konsultantów z zewnątrz. Nie wykluczono badań będących ciągłą lub okresową działalnością związaną z normalną działalnością operacyjną.

(128) W związku z tym Komisja stwierdza, że program nie stosuje się do powyższych warunków BER MŚP, a zatem nie jest zgodny na mocy BER MŚP.

⁽¹²³⁾ Dz.U. C 48 z 13.2.1998, s. 2.

⁽¹²⁴⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (vi) i in. ustawy nr 2601/1998.

⁽¹²⁵⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. p) ppkt (vi) ustawy nr 2601/1998.

⁽¹²⁶⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. a) ppkt (xv), lit. e) ppkt (v) oraz lit. g) ppkt (xii) ustawy nr 2601/1998.

⁽¹²⁷⁾ Artykuł 3 ust. 1 lit. o) ppkt (i) ustawy nr 2601/1998.

⁽¹²⁸⁾ Artykuł 3 ust. 2 ustawy nr 2601/1998.

- VI.3.9. *Zgodność na mocy wytycznych Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym*
- (129) W sektorze rolnym analizę trzeba przeprowadzić na dwóch poziomach: z jednej strony dla przetwórstwa produktów oraz wprowadzania ich do obrotu, a z drugiej dla produkcji podstawowej, przy czym w obydwu przypadkach stosownym prawodawstwem wspólnotowym jest prawodawstwo obowiązujące w chwili przyznania pomocy, czyli wytyczne Wspólnoty w sprawie pomocy państwa w sektorze rolnym (dalej zwane „wytycznymi rolnymi”) oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 1860/2004 w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* dla sektora rolnego i sektora rybołówstwa⁽¹²⁹⁾.
- (130) Jeżeli chodzi o produkcję podstawową, odpowiednimi przepisami do rozważenia w oparciu o środki, koszty kwalifikowalne i koszty operacyjne określone w ustawie nr 3220/2004 są przepisy pkt 4.1, 13 i 14 wytycznych rolnych, dotyczące odpowiednio pomocy inwestycyjnej, pomocy na rzecz zachęcania do produkcji i wprowadzania do obrotu wysokiej jakości produktów rolnych oraz pomocy na rzecz zapewnienia wsparcia technicznego.
- (131) Zgodnie z pkt 4.1 wytycznych rolnych koszty kwalifikowalne inwestycji mogą obejmować budowę, pozyskanie lub ulepszenie nieruchomości, nowe maszyny i sprzęt (w tym oprogramowanie komputerowe) oraz koszty ogólne (honoraria architektów, inżynierów i za konsultacje, studia wykonalności, uzyskanie patentów i pozwoleń) do 12 % kwoty odpowiadającej pozostałym wydatkom. Dopuszczalna jest też pomoc na zakup roślin z wyjątkiem roślin jednorocznych. Stawki pomocy określone w tym samym punkcie wynoszą 40 % kosztów kwalifikowalnych na obszarach „normalnych” i 50 % na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, przy czym są one wyższe o pięć punktów procentowych dla młodych rolników dokonujących inwestycji w ciągu pięciu lat od momentu rozpoczęcia działalności.
- (132) Aby kwalifikować się do uzyskania pomocy, gospodarstwa muszą również przestrzegać minimalnych norm ochrony środowiska, traktowania zwierząt i higieny, inwestycje muszą dotyczyć produktów, dla których można znaleźć normalny rynek zbytu, a całkowita kwota kosztów kwalifikowalnych nie może przekraczać całkowitej sumy inwestycji kwalifikujących się do wsparcia ustalonej przez państwo członkowskie zgodnie z art. 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich ze środków Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR) oraz zmieniającego i uchylającego niektóre rozporządzenia⁽¹³⁰⁾.
- (133) W przypadku przeniesienia zabudowań gospodarskich można rozważać kilka możliwości:
- w przypadku gdy potrzeba przeniesienia wynika z wyłączenia, które zgodnie z ustawodawstwem danego państwa członkowskiego daje prawo do odszkodowania, wypłata takiego odszkodowania nie jest zazwyczaj uznawana za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu,
 - w innych przypadkach, gdy przeniesienie polega po prostu na rozbiórce, przeniesieniu i ponownym montażu istniejących urządzeń, możliwa jest akceptacja pomocy wynoszącej do 100 % rzeczywiście poniesionych kosztów,
 - gdy przeniesienie skutkuje skorzystaniem przez rolnika z bardziej nowoczesnych urządzeń, wkład rolnika musi odpowiadać co najmniej 60 % (50 % w przypadku obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania) wzrostu wartości wspomnianych urządzeń po przeniesieniu (odpowiednio 55 % lub 45 % w przypadku gdy beneficjentem jest młody rolnik),
 - gdy przeniesienie skutkuje wzrostem zdolności produkcyjnych, wkład beneficjenta musi odpowiadać co najmniej 60 % (50 % w przypadku obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania) odpowiedniej części kosztów (odpowiednio 55 % lub 45 % w przypadku gdy beneficjentem jest młody rolnik).
- (134) Gdy inwestycje dokonywane są w związku z ochroną środowiska, pkt 4.1.2.4 wytycznych rolnych stanowi, że stawki pomocy wynoszące 40 % lub 50 % w przypadku obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania mogą zostać zwiększone o 20 lub 25 punktów procentowych, jeżeli inwestycja wykracza poza minimalne obowiązujące wymagania wspólnotowe. W takim przypadku zwiększenie stawki musi dotyczyć wyłącznie dodatkowych kosztów kwalifikowalnych niezbędnych dla osiągnięcia celu, o którym mowa, nie dotyczy natomiast inwestycji prowadzących do zwiększenia zdolności produkcyjnych.
- (135) Zgodnie z pkt 13 wytycznych rolnych pomoc przeznaczona na wprowadzanie certyfikacji procesów i produktów oraz powiązane badania może wynosić co najwyżej 100 000 EUR na beneficjenta w dowolnie określonym okresie trzech lat lub co najwyżej 50 % kosztów kwalifikowalnych dla MŚP, w zależności od tego, która z tych wartości jest większa.

⁽¹²⁹⁾ Dz.U. L 325 z 28.10.2004, s. 4.

⁽¹³⁰⁾ Dz.U. L 160 z 26.6.1999, s. 80. Rozporządzenie zastąpione przez rozporządzenie (WE) nr 1698/2005 (Dz.U. L 277 z 21.10.2005, s. 1).

- (136) Zgodnie z pkt 14 wytycznych rolnych pomoc przeznaczona na szkolenia może wynosić co najwyżej 100 000 EUR na beneficjenta w dowolnie określonym okresie trzech lat lub co najwyżej 50 % kosztów kwalifikowalnych dla MŚP, w zależności od tego, która z tych wartości jest większa. Ponadto muszą zostać spełnione pewne warunki: pomoc musi być dostępna dla wszystkich uprawnionych na danym obszarze, a w sytuacji, gdy usługa jest świadczona przez grupy producentów lub inne organizacje rolne wzajemnego wsparcia, członkostwo w takich grupach lub organizacjach nie może być warunkiem dostępu do usługi; wkład z tytułu kosztów administracyjnych grupy lub organizacji musi być ograniczony do kosztów dostawy usługi.
- (137) Na podstawie informacji dostępnych Komisji wydaje się, że intensywność pomocy obliczona dla programu (37,05 % w 2004 r. i 36,89 % w 2005 r.) nie przekracza intensywności ustalonej we wspomnianych powyżej punktach wytycznych rolnych, nie jest jednak możliwe ustalenie, czy wszystkie warunki wymienione w pkt 131–136 niniejszej decyzji zostały spełnione, z wyjątkiem przypadku środków związanych z przeniesieniem, gdzie przepisy programu są zgodne z zasadami opisanymi w pkt 133. W szczególności:
- brak dowodów na to, że jeżeli chodzi o koszty operacyjne wymienione w pkt 22, na koniec okresu leasingu doszło do nabycia danego dobra,
 - brak dowodów na to, że przy obliczaniu kwoty pomocy koszty związane z badaniami dotyczącymi wdrożenia nowej technologii, rejestracją patentów, badaniami kwalifikowalności do uzyskania pomocy oraz badaniami organizacji i rynków stanowią jedynie do 12 % innych kosztów kwalifikowalnych wymienionych w pkt 131,
 - brak dowodów na to, że działalność szkoleniowa była wspierana zgodnie z przepisami pkt 14.1 wytycznych rolnych,
 - brak dowodów na to, że pomoc związana z wprowadzaniem certyfikacji procesów i produktów oraz powiązanych badaniami została przyznana zgodnie z pkt 13 wytycznych rolnych,
 - brak dowodów na to, że z zakresu pomocy przeznaczonej na zakup roślin wyłączono rośliny jednoroczne,
 - brak dowodów na to, że wszystkie gospodarstwa, które otrzymały pomoc w ramach programu, przestrzegały minimalnych norm ochrony środowiska, higieny i traktowania zwierząt, a inwestycje skupiały się na produktach, dla których można znaleźć rynki zbytu.
- (138) Wątpliwości wyrażone przez Komisję w momencie wszczęcia postępowania określonego w art. 88 ust. 2 Traktatu pozostają aktualne, zatem programu nie można uznać za zgodny.
- (139) Pomoc dla przetwórstwa produktów rolnych oraz wprowadzania ich do obrotu została określona w pkt 4.2 wytycznych rolnych, który zawiera dwa zestawy zasad:
- pierwszy zestaw, na mocy którego możliwe jest przyznanie pomocy w wysokości do 50 % kosztów kwalifikowalnych w regionach Celu 1 i 40 % w innych regionach, przy czym do kosztów kwalifikowalnych zalicza się budowę, pozyskanie i ulepszenie nieruchomości, nowe maszyny i sprzęt (w tym oprogramowanie komputerowe) oraz koszty ogólne (takie jak honoraria dla architektów, inżynierów i za konsultacje, studia wykonalności, uzyskanie patentów i pozwoleń) do 12 % kwoty odpowiadającej pozostałym wydatkom; aby zakwalifikować się do uzyskania pomocy, beneficjent musi, podobnie jak w przypadku produkcji podstawowej, przestrzegać minimalnych norm ochrony środowiska, higieny i traktowania zwierząt, ponadto pomocy nie można przyznać, jeżeli nie przedstawiono wystarczających dowodów, że dla danych produktów można znaleźć normalny rynek zbytu; projekty inwestycyjne, których koszty kwalifikowalne przekraczają 25 mln EUR lub pomoc dla których przekracza 12 mln EUR, muszą zostać odrębnie zgłoszone Komisji zgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu,
 - drugi zestaw, który obowiązuje w przypadku pomocy państwa dla inwestycji związanych z przetwórstwem produktów rolnych oraz wprowadzaniem ich do obrotu przyznanej w ramach programu pomocy regionalnej uprzednio zatwierdzonego na mocy wytycznych wspólnotowych w sprawie krajowej pomocy regionalnej.
- (140) W rozważanym przypadku zastosowanie ma jedynie pierwszy zestaw zasad, ponieważ program, w ramach którego ma być świadczona pomoc dla przetwórstwa produktów rolnych oraz wprowadzania ich do obrotu, nie został przez Komisję zatwierdzony, lecz jest przez nią kwestionowany.
- (141) Podobnie jak w przypadku produkcji podstawowej Komisja zauważa, że intensywność pomocy obliczona dla programu nie przekracza wartości ustalonej w pkt 4.2 wytycznych rolnych, nie jest jednak możliwe ustalenie, czy wszystkie warunki wymienione w tiret pierwszym pkt 139 niniejszej decyzji zostały spełnione. W szczególności:
- brak dowodów na to, że jeżeli chodzi o koszty operacyjne wymienione w pkt 22, na koniec okresu leasingu doszło do nabycia danego dobra,

- brak dowodów na to, że przy obliczaniu kwoty pomocy koszty związane z badaniami dotyczącymi wdrożenia nowej technologii, rejestracją patentów, badaniami kwalifikowalności do uzyskania pomocy oraz badaniami organizacji i rynków stanowią jedynie do 12 % innych kosztów kwalifikowalnych wymienionych w pkt 139,
- brak dowodów na to, że wszystkie przedsiębiorstwa, które otrzymały pomoc w ramach programu, przestrzegały minimalnych norm ochrony środowiska, higieny i traktowania zwierząt, a inwestycje skupiały się na produktach, dla których można znaleźć rynki zbytu,
- brak dowodów na to, że wszystkie projekty inwestycyjne dotyczące przetwórstwa produktów rolnych oraz wprowadzania ich do obrotu cechowały się kosztami kwalifikowalnymi nieprzekraczającymi 25 mln EUR lub pomoc dla nich nie przekroczyła 12 mln EUR.
- (142) Wątpliwości wyrażone przez Komisję w momencie wszczęcia postępowania określonego w art. 88 ust. 2 Traktatu pozostają aktualne, zatem programu nie można uznać za zgodny.
- (143) W związku z tym, poza przypadkiem środków dotyczących przeniesienia, Komisja stwierdza, że program nie uwzględnia powyższych warunków wytycznych rolnych, a zatem nie jest zgodny na mocy wytycznych rolnych. Ponadto Komisja stwierdziła, że władze greckie nie wykazały, by pomoc była w jakimkolwiek przypadku od chwili przyznania zgodna na mocy powyższych wytycznych lub art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE zgodnie z praktyką Komisji.
- VI.3.10. *Zgodność na mocy wytycznych dotyczących pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury*
- (144) Przedsiębiorstwa z sektora rybołówstwa i akwakultury mogą korzystać z omawianego środka. Projekty związane z pomocą państwa dla rybołówstwa i akwakultury będą rozważane w kontekście wytycznych dla celów analizy pomocy państwa dla rybołówstwa i akwakultury. Wytyczne te uległy zmianie od 1 stycznia 2005 r., po wejściu w życie greckiej ustawy nr 3220/2004 wdrażającej przedmiotowy program pomocy. W związku z tym w odniesieniu do pomocy przyznanej przed 1 listopada 2004 r. należy stosować wytyczne dla celów analizy pomocy państwa dla rybołówstwa i akwakultury z 2001 r.⁽¹³¹⁾. Obecne wytyczne z 2004 r.⁽¹³²⁾ mają zastosowanie do pomocy przyznanej po 1 listopada 2004 r.
- (145) Ogólnie należy zauważyć, że Komisja nie może uznać żadnej pomocy państwa za zgodną, jeżeli dane państwo członkowskie nie podało łącznej wartości pomocy przyznanej w ramach danego środka oraz intensywności pomocy. Przy ocenie programu trzeba brać pod uwagę łączny efekt wszystkich subwencji państwowych dla podmiotów, które je otrzymują. Badany program nie dostarcza takich informacji, ani też nie pozwala na taką ocenę. Przedmiotowy program nie zapewnia też weryfikacji przez państwo członkowskie przestrzegania przez beneficjenta reguł wspólnej polityki rybołówstwa.
- (146) Obydwie wersje wytycznych zakazują pomocy, która nie nakłada na otrzymującego żadnych obowiązków. Wytyczne podkreślają wagę sprawowania kontroli nad taką pomocą, szczególnie przyznawaną w formie ulg podatkowych. Ponieważ państwo członkowskie nie udzieliło informacji pozwalających ocenić pomoc dla rybołówstwa i akwakultury, Komisja musi uznać ją za niezgodną.
- (147) Komisja powinna zbadać pomoc inwestycyjną w odniesieniu do różnych rodzajów beneficjentów (rybaków, akwakultury, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu). Każdy przypadek zastosowania przedmiotowego środka powinien zostać poddany osobnej ocenie w świetle szczegółowych warunków wymienionych w wytycznych. Informacje zawarte w programie nie pozwalają na taką ocenę.
- (148) Na podstawie powyższego Komisja uznaje art. 2 ustawy nr 3220/2004, w zakresie, w jakim odnosi się on do rybołówstwa i akwakultury, za niezgodny. Wątpliwości wyrażone przez Komisję w momencie wszczęcia postępowania określonego w art. 88 ust. 2 Traktatu pozostają aktualne, zatem programu nie można uznać za zgodny. W rezultacie Komisja stwierdziła, że władze greckie nie wykazały, by pomoc była w jakimkolwiek przypadku od chwili przyznania zgodna na mocy powyższych wytycznych⁽¹³³⁾.
- VI.3.11. *Zgodność na mocy art. 87 ust. 2 i 3 Traktatu WE*
- (149) W omawianym przypadku nie można zastosować żadnego z wyjątków wymienionych w art. 87 ust. 2 Traktatu WE, gdyż przedmiotowy środek nie służy celom wymienionym we wspomnianych przepisach.

⁽¹³¹⁾ Dz.U. C 19 z 20.1.2001, s. 7.

⁽¹³²⁾ Dz.U. C 229 z 14.9.2004, s. 5.

⁽¹³³⁾ Sprawa T-176/01 *Ferriere Nord przeciwko Komisji*, Zb.Orz. 2004, s. II-3931, pkt 94.

- (150) Na mocy art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu WE za zgodną ze wspólnym rynkiem uznawana jest pomoc przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu regionów, w których poziom życia jest niespotykany niski lub regionów, w których istnieje poważne bezrobocie. Kryteria oceny zgodności na mocy tego artykułu określono w postaci szczegółowych reguł, o których mowa powyżej.
- (151) Jeżeli chodzi o art. 87 ust. 3 lit. b) Traktatu WE, przedmiotowa pomoc nie ma na celu wspierania realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, ani też nie ma na celu zaradzenia poważnym zaburzeniom w gospodarce Grecji, nie ma także służyć wspieraniu kultury czy zachowaniu dziedzictwa kulturowego.
- (152) Artykuł 87 ust. 3 lit. d) Traktatu WE dotyczy wspierania kultury i zachowania dziedzictwa kulturowego, o ile dana pomoc nie zmienia warunków wymiany handlowej i konkurencji we Wspólnocie w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Może to dotyczyć pomocy dla klasztorów w celu budowy schronisk i ośrodków kultury oraz przedsiębiorstw w zabytkowych budynkach, wytwarzających produkty tradycyjne lub z nazwą pochodzenia, w odniesieniu do remontów i restauracji zabytkowych budynków, inwestycji w tradycyjne maszyny albo certyfikacji tradycyjnych produktów lub procesów uznawanych za dziedzictwo naturalne. Komisja nie posiada jednak żadnych informacji dotyczących charakteru wspomnianej działalności z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego, zakresu pomocy oraz jej wpływu na warunki wymiany handlowej. W związku z tym Komisja nie może wyciągnąć wniosków na temat zgodności tych środków na mocy art. 87 ust. 3 lit. d) Traktatu WE.
- (153) Należy wreszcie zbadać, czy pomoc może zostać zakwalifikowana jako wyjątek określony w art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE, który stanowi, że za zgodną może zostać uznana pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem. Kryteria oceny zgodności na mocy tego artykułu określono w postaci szczegółowych reguł, o których mowa powyżej. Wszelka pomoc, która nie spełnia warunków określonych w szczegółowych regułach, wymaga szczegółowego uzasadnienia, którego władze greckie nie dostarczyły. W związku z tym Komisja nie może bezpośrednio wyciągnąć wniosków na temat zgodności tych środków na mocy art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu WE.
- VI.4. Wniosek**
- (154) Ponieważ przedmiotowy program pomocy, jako całość i we wszystkich swoich częściach, z wyjątkiem przenoszenia zabudowań gospodarczych w sektorze rolnym, nie kwalifikuje się do uznania go za żaden z wyjątków przewidzianych w Traktacie, Komisja stwierdza, że program pomocy jest niezgodny ze wspólnym rynkiem, z wyjątkiem przenoszenia zabudowań gospodarczych w sektorze rolnym, w odniesieniu do którego przyznana pomoc, na podstawie powyższej analizy:
- nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu w przypadku gdy przeniesienie wynika z wyłączenia, które zgodnie z ustawodawstwem danego państwa członkowskiego daje prawo do odszkodowania, lub
 - jest zgodna ze wspólnym rynkiem w pozostałych przypadkach opisanych w pkt 133.
- (155) W poszczególnych przypadkach pomoc przyznana na mocy programu może zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem:
- na mocy rozporządzenia (WE) nr 69/2001 tylko jeżeli łączna kwota pomocy przyznanej na mocy programu w połączeniu z całą pozostałą pomocą *de minimis* otrzymaną przez beneficjenta w okresie poprzednich trzech lat nie przekracza 100 000 EUR i spełniono wszystkie istotne warunki rozporządzenia,
 - na mocy rozporządzenia (WE) nr 1860/2004 tylko jeżeli łączna kwota pomocy przyznanej na mocy programu w połączeniu z całą pozostałą pomocą *de minimis* otrzymaną przez beneficjenta w okresie poprzednich trzech lat nie przekracza 3 000 EUR i spełniono wszystkie istotne warunki rozporządzenia,
 - na mocy rozporządzenia (WE) nr 1998/2006 tylko jeżeli łączna kwota pomocy dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze transportowym i w zakresie przetwórstwa produktów rolnych oraz wprowadzania ich do obrotu przyznanej na mocy programu w połączeniu z całą pozostałą pomocą *de minimis* otrzymaną przez beneficjenta w okresie poprzednich trzech lat nie przekracza 100 000 EUR dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze transportowym oraz 200 000 EUR dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych oraz wprowadzania ich do obrotu i spełniono wszystkie istotne warunki art. 1 oraz art. 2 rozporządzenia,
 - na mocy jakiegokolwiek innego rozporządzenia dotyczącego pomocy państwa lub zatwierdzonego programu pomocy tylko jeżeli pomoc w danym przypadku spełniała w chwili przyznania wszystkie istotne warunki odpowiedniego rozporządzenia lub programu.

(156) W każdym innym przypadku pomoc przyznana na mocy programu musi zostać uznana za niezgodną ze wspólnym rynkiem.

VII. ZWROT

(157) Zgodnie z art. 14 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 w przypadku gdy podjęte zostały decyzje negatywne w sprawach pomocy przyznanej bezprawnie Komisja podejmuje decyzję, że zainteresowane państwo członkowskie podejmie wszelkie konieczne środki w celu odzyskania pomocy od beneficjenta.

(158) Zwrotowi podlega jedynie pomoc niezgodna. Zgodność jest ustalana na poziomie projektu, któremu przyznano pomoc. Zostaje ponadto ustalone, czy pomoc była zgodna na mocy jakichkolwiek wspólnotowych reguł dotyczących pomocy państwa lub istniejących programów pomocy w chwili jej przyznania, zgodnie z regułami obowiązującymi wówczas.

(159) W sytuacji, gdy Komisja zatwierdza zgłoszoną pomoc, konieczne jest zapewnienie spełnienia w ramach środka pomocowego wszystkich warunków obowiązujących reguł. Niespełnienie dowolnego warunku prowadzi do niezgodności. W związku z tym bezprawnie przyznany środek pomocowy nie zostanie potraktowany przy ocenie zgodności w sposób łagodniejszy. Aby można było stwierdzić zgodność, wszystkie istotne warunki muszą być spełnione od początku. Wynika z tego, że próby wprowadzenia z mocą wsteczną dodatkowych warunków nie zaradzą niezgodności środka pomocowego w chwili przyznania pomocy.

(160) Jedynie w przypadku pomocy przyznanej na mocy rozporządzeń *de minimis* (WE) nr 69/2001 oraz (WE) nr 1860/2004, niektórych przepisów BER MŚP i szkoleniowego oraz niektórych przepisów wytycznych rolnych możliwe byłoby uznanie, że od chwili jej przyznania spełniała ona wszystkie istotne warunki.

(161) Jeżeli chodzi o twierdzenia Grecji, że Komisja powinna ograniczyć zakres zwrotu, gdyż będzie on miał nadmierne konsekwencje finansowe dla Grecji, Komisja zauważa, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału⁽¹³⁴⁾, aby uniknąć zwrotu pomocy, państwo członkowskie może jedynie powołać się na absolutną niemożliwość. Trudności finansowe nie stanowią jednak całkowitej niemożliwości.

(162) Orzeczenia w sprawach przywoływanych przez Grecję⁽¹³⁵⁾ odnosiły się do możliwości potencjalnego ograniczenia mocy wstecznej orzeczeń Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, ograniczającego skutki wyroku w czasie, w wyjątkowych przypadkach, gdy

wyrok powoduje poważne reperkusje gospodarcze wynikające w szczególności z dużej liczby stosunków prawnych zawartych w dobrej wierze, oraz gdy przedmiotowe praktyki wynikały z niepewności przepisów wspólnotowych.

(163) Twierdzenia Grecji nie mają jednak zastosowania do omawianego przypadku, gdyż chodzi o pomoc państwa niezgłoszoną, a zatem niezatwierdzoną. Nie można zatem w uzasadniony sposób mówić o okolicznościach łagodzących wspomnianych w orzecznictwie, na które powołuje się Grecja⁽¹³⁶⁾, związanych z działaniem w dobrej wierze i niepewnością przepisów wspólnotowych.

(164) Jeżeli chodzi o dobrą wiarę, beneficjenci nie mogą się na nią powoływać w sytuacji, w której nie mieli uzasadnionych oczekiwań dotyczących otrzymania pomocy. Zgodnie z ustaloną praktyką sądową⁽¹³⁷⁾ uzasadnione oczekiwania co do zgodności pomocy z prawem mogą zostać stworzone jedynie przez instytucje wspólnotowe w wyniku decyzji o jej zatwierdzeniu lub zaniechania kwestionowania niezgodnego środka w sytuacji, gdy należało go zakwestionować. Z przebiegu postępowania wynika jednak, że Komisja zasygnalizowała władzom greckim swoje zastrzeżenia co do zgodności środka niezwłocznie po powzięciu wiedzy o nim, zaledwie kilka miesięcy po jego wejściu w życie. Następnie Komisja prowadziła postępowanie. W związku z tym Grecja nie może, aby uniknąć możliwego zwrotu, powoływać się na uzasadnione oczekiwania. Ponadto nie można powoływać się na niepewność przepisów Wspólnoty dotyczących pomocy państwa.

(165) Komisja odrzuca tym samym możliwość powoływania się na ograniczenia lub wyjątki dotyczące odzyskania przez Grecję bezprawnie przyznanej pomocy,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Program pomocy państwowej wdrożony przez Grecję na mocy art. 2 ustawy nr 3220/2004 jest niezgodny ze wspólnym rynkiem.

2. W sektorze rolnym pomoc przyznana w związku z przeniesieniem zabudowań gospodarskich nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu, w przypadku gdy potrzeba przeniesienia wynika z wyłączenia, które zgodnie z prawodawstwem danego państwa członkowskiego daje prawo do odszkodowania. Pomoc ta jest zgodna ze wspólnym rynkiem w pozostałych przypadkach przeniesienia.

⁽¹³⁴⁾ Zob. w szczególności sprawę C-404/00 *Komisja przeciwko Hiszpanii*, Rec. 2003, s. I-6695, pkt 45 oraz sprawę C-415/03 *Komisja przeciwko Grecji*, Zb.Orz. 2005, s. I-3875, pkt 35.

⁽¹³⁵⁾ Zob. przypis 88.

⁽¹³⁶⁾ Wyrok ETS w sprawie C-209/03 *Bidar przeciwko London Borough of Ealing, Secretary of State for Education and Skills*, Zb.Orz. 2005, s. I-2119, pkt 68–69; wyrok ETS w sprawie C-292/04 *Wienand Meilicke i inni przeciwko Finanzamt Bonn-Innenstadt*, dotychczas nieopublikowany, pkt 34.

⁽¹³⁷⁾ Sprawa C-91/01 *Włochy przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, Zb.Orz. 2004, s. I-4355, pkt 66.

Artykuł 2

Pomoc przyznana w poszczególnych przypadkach na mocy programu, o którym mowa w art. 1 ust. 1 niniejszej decyzji, nie stanowi pomocy, jeżeli w chwili jej przyznania spełnia warunki określone w rozporządzeniu przyjętym na mocy art. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 994/98 ⁽¹³⁸⁾, które obowiązuje w chwili przyznania pomocy.

Artykuł 3

Pomoc przyznana w poszczególnych przypadkach na mocy programu, o którym mowa w art. 1 ust. 1 niniejszej decyzji, która w chwili jej przyznania spełniała warunki określone w rozporządzeniu przyjętym na mocy art. 1 rozporządzenia (WE) nr 994/98 lub w innym zatwierdzonym programie pomocy, jest zgodna ze wspólnym rynkiem do limitu intensywności pomocy mającego zastosowanie do danego rodzaju pomocy.

Artykuł 4

1. Grecja odzyskuje niezgodną pomoc przyznaną na mocy programu, o którym mowa w art. 1 ust. 1 niniejszej decyzji, od beneficjentów.
2. Od odzyskiwanych kwot zostają naliczone odsetki od daty, w której postawiono je do dyspozycji beneficjentów, do daty ich rzeczywistego zwrotu.
3. Odsetki zostają naliczone metodą odsetek złożonych zgodnie z rozdziałem V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 ⁽¹³⁹⁾.
4. Grecja anuluje wszelkie niewypłacone kwoty pomocy na mocy programu, o którym mowa w art. 1 ust. 1, ze skutkiem od dnia powiadomienia o niniejszej decyzji.

Artykuł 5

1. Odzyskanie pomocy przyznanej na mocy programu, o którym mowa w art. 1 ust. 1, jest niezwłoczne i skuteczne.
2. Grecja zapewnia wdrożenie niniejszej decyzji w ciągu czterech miesięcy od dnia powiadomienia o niniejszej decyzji.

Artykuł 6

1. W ciągu dwóch miesięcy od dnia powiadomienia o niniejszej decyzji Grecja przedstawia następujące informacje:

- a) listę beneficjentów, którzy otrzymali pomoc na mocy programu, o którym mowa w art. 1 ust. 1, oraz łączną kwotę pomocy otrzymaną przez każdego z nich na mocy przedmiotowego programu;
- b) łączną kwotę (kapitał i odsetki do zwrotu) podlegającą odzyskaniu od każdego beneficjenta;
- c) szczegółowy opis działań już podjętych i planowanych w celu zastosowania się do niniejszej decyzji; oraz
- d) dokumenty dowodzące, że beneficjentom nakazano zwrot pomocy.

Grecja przedstawia powyższe informacje na formularzu zamieszczonym w załączniku.

2. Grecja informuje Komisję o postępach krajowych działań podjętych w celu wdrożenia niniejszej decyzji do chwili zakończenia odzyskiwania pomocy przyznanej na mocy programu, o którym mowa w art. 1 ust. 1. Na żądanie Komisji Grecja bezzwłocznie przedstawia informacje o działaniach już podjętych i planowanych w celu zastosowania się do niniejszej decyzji. Przedstawia również szczegółowe informacje o kwotach pomocy i odsetek do zwrotu, które odzyskano już od beneficjentów.

Artykuł 7

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Greckiej.

Sporządzono w Brukseli, dnia 18 lipca 2007 r.

W imieniu Komisji
Neelie KROES
Członek Komisji

⁽¹³⁸⁾ Dz.U. L 142 z 14.5.1998, s. 1.

⁽¹³⁹⁾ Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1.

ZAŁĄCZNIK

Informacje dotyczące wdrożenia decyzji Komisji C 37/05 (ex NN 11/04), wdrożonej przez Grecję
[nieopodatkowany fundusz rezerwowy]

Informacje o kwotach pomocy otrzymanej, do zwrotu i zwróconej

Tożsamość beneficjenta	Łączna kwota pomocy otrzymanej na mocy programu (°)	Łączna kwota pomocy do zwrotu (°) (kapitał)	Łączna kwota zwrócona (°)	
			Kapitał	Zwrócone odsetki

(°) Waluta narodowa w milionach.